

Η Πρωτοβουλία «ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ του σήμερα» εντάσσεται μέσα στο προεκλογικό πρόγραμμα του συνδυασμού *Ενεργοί Πολίτες* αλλά ταυτόχρονα επιχειρεί ν' αναδείξει διαχρονικά προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας (εθνικής/τοπικής) και να προτείνει λύσεις.

Στόχος μας είναι όλες αυτές οι *Πολιτείες* να γίνουν γρήγορα *Γελαστές και Ανθισμένες* και να ξεφύγουν οριστικά από *την μελαγχολία, τη λειψυδρία, την αγωνία* της καθημερινής επιβίωσης.

Στην παγκοσμιοποίηση των καταναγκασμών, των αποκλεισμών και των κινδύνων απαντάμε με την απελευθερωτική ποίηση των αλληλέγγυων συνανθρώπων.

Ενεργοί Πολίτες

Γιάννης Πανούσης

Σπ. Λυκούδης – Εύη Καρακώστα

ΓΕΛΑΣΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

*Η διάθεση του ελεύθερου χρόνου των νέων μπορεί να αναδεικνύει ένα κυρίαρχο σύστημα αξιών και προτύπων (ψυχαγωγία life-style, βιομηχανία θεάματος) και να είναι κοινωνικά προσδιορισμένη δεν αποκλείει όμως δραστηριότητες όπως ο εθελοντισμός, η συμμετοχή σε πολιτιστικές εκδηλώσεις. Η τοπική κοινωνία πρέπει να δημιουργήσει *δομές και κίνητρα* ώστε να στρέψει την ανάγκη έκφρασης και δημιουργίας των νέων σε κοινωνικά πρόσφορες αλλά και θελκτικές γι' αυτούς δραστηριότητες (που να είναι μεν σύγχρονες και απελευθερωτικές αλλά όχι καταναλωτικού, εμπορευματικού και εφήμερου χαρακτήρα).*

*...δεν θα νοιώσουν ποτέ
πόσο λίγο υπήρξαμε μέσα μας.
Τα παιδιά μας ζούνε στο δικό τους
ανονείρευτο ύπνο
Ελ. Χωρεάνθη, Τα παιδικά μας χρόνια*

ΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η δικαιοσύνη είναι λιγότερο ο ρυθμιστής και περισσότερο το βαρόμετρο μιας κοινωνίας της οποίας μετράει την πίεση, προδίνει τις ελλείψεις και αντανακλά τις «παρεκκλίσεις».

Ο καθένας αντιλαμβάνεται πως η δικαιοσύνη δεν έχει ως στόχο να επιλύει μόνο τις διαφορές, αλλά και να συντηρήσει μια δοσμένη κοινωνική οργάνωση.

Ο δικαστής αντί για ειρηνοποιός, διαιτητής των διαφορών και εγγυητής των ελευθεριών, έχει καταλήξει να είναι ο εγγυητής της κοινωνικής πειθαρχίας και της ασφάλειας και να μετατρέπει τη δικαιοσύνη σε «άλλοθι».

Οι πολίτες πρέπει να συμμετέχουν στην απονομή της δικαιοσύνης (διεύρυνση του θεσμού των ενόρκων) και να ενημερώνονται δωρεάν για τα δικαιώματά τους.

Έτσι κρίνεται απαραίτητη τόσο η δημιουργία «εφημερεύουσας υπηρεσίας νομικών συμβουλών» όσο και το άνοιγμα σε κάθε συνοικία «νομικών γραφείων» (π.χ. με τη μέριμνα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) όπου θα ενημερώνονται οι πολίτες για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους και θα εξοικειώνονται στις έννοιες και τις σχέσεις δικαίου.

*Η δικαιοσύνη είναι στήριγμα
της Δημοκρατίας
άλλως είναι αρχή και αιτία
μεγάλης αναρχίας
Αθ. Τσερπελής, Η Δικαιοσύνη*

ΣΥΝΝΟΜΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η Αστυνομία της μηδενικής ανοχής, του ρατσισμού και της επιλεκτικής παρέμβασης αλλά και ο ειδικός κώδικας αξιών και συμπεριφοράς των αστυνομικών (αστυνομική υποκουλτούρα) χρησιμοποιήθηκαν από την εξουσία για σκοπούς αλλότριους από αυτούς (όπως η κοινωνική ειρήνη) που υπηρετεί το Σώμα. Η Αστυνομία ταυτίσθηκε με πολιτικά κόμματα, με απολυταρχικά καθεστώτα (π.χ. παρακολούθηση πολιτικών αντιπάλων, χάλκευση στοιχείων κ.λπ.).

Από φύλακας του συστήματος της ποινικής δικαιοσύνης ο Αστυνομικός θεσμός έχει «μετεξελιχθεί» σε σιδηρούν βραχίονα όχι πλέον του Κράτους – Έθνους αλλά παγκοσμιοποιημένων μορφωμάτων καταπίεσης και καταστολής, οι οποίοι αναζητούν νέους «εσωτερικούς εχθρούς».

Ο συμφιλιωτικός, συμβιβαστικός, διαιτητικός, διαμεσολαβητικός ρόλος της Αστυνομίας, ο οποίος θα καθιστούσε μακροπρόθεσμα «περιπτώς» τους μηχανισμούς ποινικού ελέγχου και ποινικής καταστολής και θα κινητοποιούσε αυτορρυθμιζόμενους κοινοτικούς θεσμούς παραμένουν οράματα.

Η δημόσια τάξη «ως ειρήνη όλων των εννόμων αγαθών και όχι κάποιου ξεχωριστού και συγκεκριμένου αγαθού με δική του αυτοτελή αξία» δεν πρέπει να ταυτίζεται με την κατάχρηση ποινικής καταστολής για τον εκφοβισμό, τη χειραγώγηση και τον έλεγχο των (όποιων) αντιφρονούντων.

*Νομοθέτη και δικαστή μου
για να στεριώσω πολιτείες
και να πορευτώ...*

*στις μυρμηγκοφωλιές των πόλεών μου
Π. Κατράκης, Σε αναζητώ*

ΠΟΛΥΧΡΩΜΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Πρέπει κάποτε να το πάρουμε απόφαση. Η μετανάστευση, η προσφυγιά, το ξεκλήρισμα δεν είναι ούτε τυχαία συμβάντα ούτε θελήματα Θεού. Και κυρίως δεν πρόκειται για συγκυριακά ή πρόσκαιρα φαινόμενα.

Άνθρωποι (εξουσίας) παίρνουν τις αποφάσεις. *Άνθρωποι (πόνου)* πληρώνουν «τις παράπλευρες απώλειες». Τους πρώτους τους γνωρίζουμε, αλλά είτε τους φοβόμαστε είτε δεν μπορούμε (ακόμη;) ν' αντιμετωπίσουμε. Οι δεύτεροι μας είναι άγνωστοι, τους φοβόμαστε, αλλά πιστεύουμε ότι μπορούμε να τους κάνουμε ό,τι θέλουμε.

Από τη στιγμή όμως που άνθρωποι καλούνται να διαχειριστούν εγκλήματα ανθρώπων εξουσίας και ν' απαλύνουν βάσανα ανθρώπων πόνου, τα οποιαδήποτε στερεότυπα, οι οποιεσδήποτε προκαταλήψεις, τα οποιαδήποτε μικροσυμφέροντα πρέπει να υποχωρούν. Στην κοινωνία της διακινδύνευσης οφείλουμε να 'χουμε ξεκάθαρη θέση εάν είμαστε με τους αποκλειστές ή με τους αποκλειόμενους, εάν δηλαδή συντρέχουμε ή ρίχνουμε στον Καιάδα τους όποιους χαμένους του παιχνιδιού.

Ακόμα λοιπόν κι αν δεν είχαμε συνηθίσει στα *πολύχρωμα*, στα *πολύγλωσσα* και στα *πολύθρησκα* πλήθη, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι πρόκειται γι' ανθρώπους με δικαιώματα, με ανάγκες στήριξης αλλά και σεβασμού στην ταυτότητά τους.

Τα καράβια που θα τους έστελναν αλλού, τα τρένα όπου θα στοιβάζονταν κατά χιλιάδες, τα караβάνια της εξόδου έχουν –και ευτυχώς για την τιμή της ανθρωπότητας– ιστορικά κλείσει τον κύκλο τους.

*Οι μετανάστες. Χρήσιμο υλικό
στους καιρούς της νέας δουλείας.
Γ. Τριάντης, Θα πάω για ψωμί,
θα πεις ένα τραγούδι;*

«ΝΕΟ-ΠΛΟΥΤΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Οι νεό-πλουτοι υψώνουν τείχη *προστασίας τους* από τους νεό-πτωχους αντί ν' απλώνουν δίκτυ προστασίας σ' αυτούς.

Έχοντας την *ψευδαίσθηση* ότι ο πλανήτης είναι επικίνδυνος μόνο για τους αποκλεισμένους και όχι για τους αποκλειστές δημιουργούν και συντηρούν μια αντι-κοινωνία στερημένη από τα βασικά αγαθά επιβίωσης. Στο *όνομα του κέρδους* και συγχέοντας την εθνική οικονομία και την κοινωνική συνοχή με τη διοίκηση επιχειρήσεων οι νεό-πλουτοι managers συνεχίζουν να λειτουργούν χωρίς εργαζόμενους και να δημιουργούν άνεργους, θέτοντας (άθελά τους;) την ίδια τη νομιμοποιητική βάση της Δημοκρατίας σε κίνδυνο. Δεν μπορεί η επιτυχία των ολίγων «να συμψηφίζεται» με την αποτυχία των πολλών και να λέμε ότι υπηρετούμε όλοι το εθνικό συμφέρον και την πατρίδα.

Δεν μου 'καναν φάκελλο

Δεν ξανάγραψα για πολιτική

Δεν ξαναμίλησα για ιδέες

...

Γνωστοί και φίλοι

αναστέναξαν

ανακουφισμένοι

Χρ. Παπαγεωργίου, Αίθουσες κλειστές

«ΕΡΗΜΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Είναι αλήθεια ότι τα *εγκαταλελειμμένα κτίρια* συνιστούν συχνά χώρους συγκέντρωσης/ διαμονής άστεγων, χρηστών ή μοναχικών ανθρώπων. Είναι επίσης αλήθεια ότι η εγκατάλειψη και η ρυπαρότητα προκαλούν σε πολλούς μια *επιθετική* συμπεριφορά βανδαλισμού. Κατά συνέπεια αυτοί οι χώροι πρέπει να ξαναγίνουν λειτουργικοί, να αναπαλαιωθούν, να δοθούν σε τοπικούς πολιτιστικούς φορείς ή σε δομές κοινωνικής φροντίδας. Ταυτόχρονα πρέπει να δημιουργηθούν φιλόξενοι περίβολοι και δενδροφυτευμένες αλέες για την ευχάριστη παραμονή όσων κατοίκων θέλουν να περάσουν εκεί την ώρα τους.

*Νέα πόλη, νέα τέχνη, νέος κόσμος,
νέοι φίλοι
θα χτυπήσουν το κουδούνι μας
σαν φτάσουν να μας πουν
καλημέρα*

Γ. Βουλγαράκης, Να κλείσουν τα παράθυρα...

ΜΥΡΩΔΑΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Δεν πρέπει να υπάρχουν *δημόσια κτίρια* (δικαστήρια, στρατώνες, νοσοκομεία, σχολεία) ή *άλλα κτίρια* όπως εκκλησίες, γραφεία–φρούρια που να μην έχουν περίβολο ανθισμένο και κήπους περιποιημένους με παγκάκια για να κάθονται οι πολίτες. Έτσι όχι μόνο θα είναι ελκυστικοί οι χώροι και η Πολιτεία θα δίνει το καλό παράδειγμα αλλά και η σχέση Κράτους – πολίτη θα γίνει πιο φιλική. Πρέπει επίσης να επιλεγούν *δύο – τρεις κεντρικοί δρόμοι* για να φυτευθούν και από τις δύο πλευρές γιασεμιά ώστε ν’ αποκτήσει η καθημερινότητα με τους απάνθρωπους ρυθμούς της ένα *άρωμα χαλάρωσης και ρομαντισμού*.

*Όσο υπάρχουν άνθρωποι
τα στάχια ονειρεύονται
τον άνεμο
και ελπίζουν
Γ. Σιώκου, Ο άνεμος*

ΕΓΚΛΕΙΣΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο εκσυγχρονισμός του συστήματος παροχής *ψυχιατρικής φροντίδας* συνδυάζεται με την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και κοινωνικοοικονομική επανένταξη των ψυχικά πασχόντων.

Πρέπει οριστικά να περάσουμε από την ασυλοποίηση στην *κοινοτική ψυχιατρική φροντίδα*. Τούτο σημαίνει νέες μονάδες παροχής συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών στην τοπική κοινωνία.

Η ενίσχυση του Προγράμματος «*Ψυχαργώς*» είναι στη σωστή κατεύθυνση και πρέπει να ενισχυθεί και να παραταθεί.

Όχι, νεκρούς δεν είδα

Είδα όμως ζωντανούς – νεκρούς

στα ψυχιατρεία όλης της χώρας

Χρ. Παπαγεωργίου, Υστερόγραφο (1)

«ΥΓΙΕΙΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η υγεία ως κοινωνικό αγαθό επιβάλλει την *ανάπτυξη πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας περίθαλψης υψηλού επιπέδου*. Τα Κέντρα Υγείας και τα Περιφερειακά Ιατρεία, τα πολυϊατρεία των ασφαλιστικών φορέων, τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων, τα νομαρχιακά και περιφερειακά νοσοκομεία αλλά και οι Μονάδες Εντατικής Θεραπείας και οι Μονάδες Αυξημένης Φροντίδας πρέπει να εκσυγχρονισθούν, να στελεχωθούν από εξειδικευμένο προσωπικό και να (ισο)κατανεμηθούν γεωγραφικά κατά τρόπο που να καλύπτουν τις ανάγκες όλου του πληθυσμού.

...

*Σε μισή αγκαλιά θα κλείσει
την αγαπημένη του
Κι ένας συμμαθητής του ίσως κάποτε
τον πει κουλοχέρη*
Κ. Καλαπανίδας, Φατού Κορόμα

ΑΝΘΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η φύση και το περιβάλλον μοιάζει να χάνουν φίλους και εχθρούς. Δεν έχει νόημα να καταγγέλλουμε συνεχώς τους *εχθρούς του πράσινου*, οι οποίοι το μόνο που επιτυγχάνουν είναι να υποθηκεύουν το μέλλον *και* των δικών τους παιδιών στο όνομα του εφήμερου κέρδους.

Όπως δεν οφείει να επαναλάβουμε τις μη-θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον της διοργάνωσης των *Ολυμπιακών Αγώνων* (που ανάμεσα στα άλλα είχαν υποσχεθεί περισσότερο πράσινο).

Θεωρώ περισσότερο εφικτό για μια συνειδητοποιημένη κοινωνία των πολιτών να γεμίσουμε τα μπαλκόνια μας με λουλούδια, να συντηρούμε ένα μικρό κηπάκι (στο μπρος ή στο πίσω μέρος του σπιτιού μας), να ζητήσουμε από τους δασκάλους να φυτέψουν δέντρα στις αυλές των σχολείων, να δημιουργήσουμε δρόμους – πρότυπα με δενδροστοιχίες και από τις δύο μεριές, να «πάμε πλατεία» (όπου όλα θάναι πράσινα), να συμφωνήσουμε με τους ναούς ώστε όλοι οι προαύλιοι χώροι των εκκλησιών να γίνουν περιπατητικοί (μέσα από λουλουδιασμένες αλέες), να γεμίσουμε την πόλη μας με κάθε είδους πάρκα (φυσικά, αρχαιολογικά, εκπαιδευτικά, αιολικά) και τέλος να τολμήσουμε την ίδρυση *νέων Ασκληπιείων*, δηλαδή χώρων όπου η ψυχή και το σώμα θα βρίσκονταν σε αρμονία και σε συνέργεια με τον πολιτισμό και την τέχνη.

Δεν αρκεί το να βάψουμε με «πράσινο» τους τοίχους ή τα πρόσωπά μας για να πρασινίσει η ζωή μας.

Χρειάζεται να πεισθούμε ότι ο ελεύθερος χώρος που ευωδιάζει καθιστά *ανθισμένη την Πολιτεία* και *ανθοφόρα* τη Δημοκρατία.

...

*Και τούτο το δάσος
πατρίδα μες στην πατρίδα
Κ. Καλαπανίδας, Πατρίδα*

«ΕΞΟΡΙΣΤΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η έλλειψη στέγης συνιστά ένα πολυεπίπεδο φαινόμενο στη βάση του οποίου ελοχεύει ο κοινωνικός αποκλεισμός.

Σε κάθε περίπτωση ο *άστεγος άνθρωπος* στερείται ένα από τα βασικά αγαθά που συγκροτούν το ελάχιστο της *ανθρώπινης αξιοπρέπειας* (και της συναφούς κοινωνικής πολιτικής και πρόνοιας).

Είναι προφανής η ανάγκη κατάρτισης και εφαρμογής προγραμμάτων φιλοξενίας σε ειδικούς ξενώνες, ίδρυσης κέντρων περίθαλψης, αξιοποίησης ακατοίκητων ή εγκαταλελειμμένων κτιρίων, ακόμα και εποχικών ξενοδοχείων και τέλος ενεργοποίηση της ανάδοχης οικογένειας.

Το όλο θέμα δεν σχετίζεται μόνο με την οικονομία και την κοινωνία αλλά κυρίως με τον *πολιτισμό* μιας χώρας.

*Κι όταν ο πανικός άδειασε τους δρόμους
και η γαλήνη απλώθηκε στην πόλη
αυτός ο ταλαίπωρος έμεινε μόνος εκεί
ησυχασμένος, μπροστά στην απειλή
Σπ. Κατσιμης, Η γαλήνη*

ΑΣΥΝΤΡΟΦΕΥΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η οικογένεια με ένα γονέα είναι πλέον μια πραγματικότητα η οποία διαφοροποιεί τόσο τη λειτουργία του *ιδιωτικού χώρου* (του σπιτιού) όσο και την παρουσία των μελών της στο *δημόσιο και κοινωνικό χώρο* (στιγματισμός, επαγγελματικές δυσκολίες, σχολική αποτυχία κ.λπ.).

Χρειάζονται *Συμβουλευτικά Κέντρα Μονογονεϊκών Οικογενειών* (με εξειδικευμένο προσωπικό) και στήριξη από όλες τις *Δημόσιες Αρχές*.

Πάνω από όλα χρειάζεται όμως *σεβασμός* στη διαφορετικότητα και στην ψυχική ηρεμία των παιδιών. Στο σημείο αυτό κρίσιμος είναι και ο ρόλος του σχολείου, του οικογενειακού περιβάλλοντος και της τοπικής κοινωνίας.

*Αριθμός/ τατουάζ ανεξάλειπτος
στο μπράτσο της*

...

Τίποτα δεν πρέπει να ξεχνάμε

Γ. Κουβαράς, *Καιροί δολοφόνων –
Καιροί αθωότητας*

ΘΛΙΒΕΡΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Τόσο η *πορνεία* όσο και η *διακίνηση και εμπορία γυναικών* (ελληνίδων ή αλλοδαπών) συνδέεται με το οργανωμένο έγκλημα, το οποίο εκμεταλλεύεται τη φτώχεια, την ανεργία, το χαμηλό βιοτικό επίπεδο πολλών οικογενειών (και πολλών κρατών). Συναφές με το φαινόμενο αυτό είναι και το παραγόμενο πορνογραφικό υλικό. Η νέα αυτή μορφή «*σεξουαλικής δουλείας*» πρέπει να αντιμετωπισθεί τόσο με αυστηροποίηση της νομοθεσίας για τους δράστες, με προγράμματα προστασίας μαρτύρων για τα θύματα, με ενημερωτικά φυλλάδια, με εκπαίδευση ειδικών γυναικών – αστυνομικών αλλά και με τη συνδρομή όλης της κοινωνίας (ιδίως «των χρηστών – πελατών»).

Μιλούν οι σιωπές

Μιλούν;

Ναι...

Ελ. Συκά - Κοντόζογλου, Σιωπές

ΣΤΟΡΓΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Τα συστήματα υγείας και φροντίδας των ηλικιωμένων πρέπει να αναθεωρηθούν. Η όποια δημογραφική γήρανση δεν μπορεί να αποκλείει την *πρόσβαση* όλων στην υγειονομική περίθαλψη και την μακροχρόνια *φροντίδα* υψηλής ποιότητας. *Εξειδικευμένες γηριατρικές δομές* (γηριατρικά νοσοκομεία, γηριατρικές μονάδες στα νοσοκομεία, φροντίδα/ βοήθεια στο σπίτι, ακόμα και μονάδες μετανοσοκομειακής φροντίδας) σε συνδυασμό με τα ΚΑΠΗ, τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας και την οικογενειακή μέριμνα πρέπει να συγκροτήσουν ένα δίκτυο προστασίας αλλά και σεβασμού της *Τοπικής Αυτοδιοίκησης* προς τις γενιές που μας μεγάλωσαν με τόσους κόπους και θυσίες.

*Βαθαίνει το χάσμα των γενεών
σκληραίνει τους καιρούς της αδιαλλαξίας
Ελ. Χωρεάνθη, Το άγγιγμα της τρυφερότητας*

«ΚΡΥΦΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η οικογένεια μπορεί να γίνει αισθητή σαν κάτι το ζωντανό, σαν κάτι που πεθαίνει, σαν κάτι που είναι νεκρό, σαν μια μηχανή, συχνά σαν ένα προστατευτικό ή καταστρεπτικό δίκτυο σχέσεων.

Σήμερα η οικογένεια *δεν εκπληρώνει* (ποσοστιαία ή καθ' ολοκληρίαν) την *εκπαιδευτική* και *μεταβιβαστική της λειτουργία*, με αποτέλεσμα η δημιουργία προτύπων και η διαμόρφωση ρόλων να κατέχουν δευτερεύουσα θέση και το ζεστό οικογενειακό περιβάλλον να αντικαθίσταται από καταμερισμούς εργασίας και ευθύνες μέσα σε μια «μικρή οικονομική ομάδα».

Οι *σχέσεις εξουσίας* που αναπτύσσονται μέσα στην οικογένεια επηρεάζουν την προσωπικότητα και τη συμπεριφορά των μελών και οδηγούν αναπόφευκτα σε συγκρούσεις:

- Ανάμεσα στους γονείς, που θέλουν να κρατήσουν τα κεκτημένα δικαιώματα και τις εξουσίες, και στα παιδιά που θέλουν περισσότερες ελευθερίες.
- Ανάμεσα στον άντρα και στη γυναίκα, που αναζητούν νέες μορφές ισορροπίας, διανομής ρόλων κ.λπ.

Η βία στην οικογένεια εντάσσεται σε μια ιδιαίτερη κατηγορία: *την εκφραστική βία*, δηλ. τη βία που απορρέει από την αδυναμία επικοινωνίας ή εκείνην που εκφράζει την οδυνηρή στιγμή της διάσπασης των δεσμών επικοινωνίας.

Πρέπει να *ενισχύσουμε* πολλαπλώς το θεσμό της οικογένειας ώστε να παίζει το σημαντικό κοινωνικοποιητικό (αλλά και συναισθηματικό) της ρόλο.

Η *τοπική κοινωνία* έχει κρίσιμο πεδίο δράσης στον τομέα αυτό (κυρίως μέσω των *κοινωνικών υπηρεσιών*), όπως π.χ. υπηρεσίες φύλαξης και φροντίδας παιδιών, παιδικούς σταθμούς, ανάδοχες οικογένειες κ.λπ.

*Είναι κάποιες μανάδες που γεννούν
ολόκληρο τον κόσμο...*

*Είναι κάποιες μανάδες που γεννούν
και τα παιδιά των άλλων...*

*μανάδες των μανάδων
που αρματώνουν τη ζωή
με την καλήν ελπίδα*

Δ. Πιστικός, *Η Αγία Φωτιά και το
τραγούδι των μανάδων*

ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η προστασία των ατόμων με χρόνιες ασθένειες ή αναπηρίες πρέπει να επικεντρωθεί στη δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για την πλήρη και ισότιμη ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή.

Τούτο σημαίνει ότι πρέπει να *εγκαταλειφθεί το μοντέλο της κλειστής περίθαλψης* και ν' αναπτυχθούν δομές «ανοικτής φροντίδας». Επίσης πρέπει να εγκαταλειφθούν οι χωριστές δομές εκπαίδευσης και εργασίας/ απασχόλησης και να προβλεφθεί η προώθηση των ατόμων αυτών σε συμβατικά σχολεία και σε χώρους ημιαυτόνομης διαβίωσης.

*Απανθρακωμένος
αποφάσισε να ζήσει
Γ. Σιώκου, Το ξέφωτο*

ΕΡΓΑΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Οι εργασιακές αστάθειες απορρυθμίζουν και εκμηδενίζουν τους κοινωνικούς θεσμούς και τις κοινωνικές δεσμεύσεις και καλλιεργούν προσωπικές αβεβαιότητες στους εργαζόμενους.

Η εργασία απροσωποποιείται, δηλαδή απελευθερώνεται από το πρόσωπο του εργαζόμενου. Το άτομο «αδρανοποιείται» για να διευκολύνει την αξιοποίηση του κεφαλαίου.

Η υπεραξία παράγεται με την εκμηδένιση και όχι με την αξιοποίηση της εργατικής δύναμης.

Το στερημένο της εργασίας άτομο βιώνει μια ιδιόρρυθμη κοινωνική περιθωριοποίηση, μια ανενεργή υποδούλωση, μια ανομική κατάσταση που δεν διαφέρει πολύ από τον «κοινωνικό θάνατο».

Η ίδια η ιδιότητα του ανθρώπου προσδιορίζεται από τη φύση, το είδος, τη διάρκεια της εργασίας του. Η οικονομική αδυναμία εξαφανίζει την νομική ισότητα και περιορίζει την πολιτική. Ακόμη και *η αδελφосύνη* αφορά τους ελεύθερους και ίσους πολίτες.

Η ανεργία υπονομεύει την κοινωνική συνοχή καθώς οδηγεί στον κοινωνικό αποκλεισμό και στην περιθωριοποίηση. Το ίδιο ισχύει με τον οριακό μισθό και τη χαμηλή σύνταξη.

Η πτώση μιας μεγάλης μάζας ανθρώπων κάτω από το μέτρο ενός ορισμένου τρόπου επιβίωσης συμπαρασύρει τη γενική κοινωνική λειτουργία αλλά και τη δημοκρατία.

Γί αυτό το σύνθημα δεν είναι η επιδότηση της ανεργίας αλλά η πριμοδότηση της εργασίας.

Συχνά σφουρίζω το σκοπό

της αλληλεγγύης

δίχως ανταπόκριση

Π. Καραβασίλης, Ο σχηματισμός

ΑΠΟ-ΚΛΕΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο όρος «κοινωνικός αποκλεισμός» έχει ευρύ περιεχόμενο· μολονότι συγκλίνει με αυτόν της φτώχειας, συγγενεύουν αλλά δεν ταυτίζονται. *Ως κοινωνικό αποκλεισμό* εννοούμε την περιθωριοποίηση ατόμων ή ομάδων, τη στέρηση δικαιωμάτων, ευκαιριών και δυνατοτήτων για ουσιαστική και ισότιμη συμμετοχή στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Πρόσφυγες, μετανάστες, παιδιά των φαναριών, άστεγοι, ηλικιωμένοι, χαμηλοσυνταξιούχοι, χρόνιοι άνεργοι, νέοι-απόβλητοι (φυλακών, ιδρυμάτων), παλλιννοστούντες, νεοπρόσφυγες αποτελούν μέρος της στρατιάς των θυμάτων κοινωνικού αποκλεισμού.

Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μια *αλυσίδα* με πολλές μορφές αποστερήσεων. Εκτός από την αδυναμία άσκησης κοινωνικών δικαιωμάτων συνεπάγεται και τη χαμηλή αυτοεκτίμηση των ίδιων των αποκλεισμένων, την αναξιοπρεπή διαβίωση/επιβίωσή τους λόγω των ισχνών σχέσεων με τους μηχανισμούς παραγωγής/διανομής πόρων.

Στις πολιτισμένες κοινωνίες αναγνωρίζονται ασυμπίεστα δικαιώματα (στέγη, τροφή, υγεία) ως *minimum* αξιοπρέπειας.

Ο αποκλεισμένος, ως θύμα της (αν)ισορροπίας της αγοραίας δημοκρατίας και της παγκοσμιοποιημένης ανισότητας, γίνεται σχεδόν ανεπαίσθητα ο βολικός εχθρός του συστήματος.

Κι αυτό μπορεί να σταματήσει μόνον αν πιστέψουμε «*ότι κάθε άνθρωπος αξίζει όσο κάθε άνθρωπος*» και ότι όλοι έχουμε το ίδιο δικαίωμα στη ζωή.

*Κατόρθωνε,
αξιοποιώντας τις ρωγμές του συστήματος
να επιβιώνει
ανατρέποντας στη ζωή
τις ασκήσεις επί χάρτου
των ανόητων προγραμματιστών
Δ. Κοσμόπουλος, Αξιοποιώντας τις ρωγμές
του συστήματος*

ΦΤΩΧ(ΙΚ)ΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η νέα φτώχεια δεν αφορά ορισμένες ομάδες αλλά μπορεί να πλήξει οποιαδήποτε ομάδα ή να δημιουργήσει καινούργιες κατηγορίες φτωχών και αποκλεισμένων. Σε μερικές μάλιστα περιπτώσεις η φτώχεια μοιάζει σχεδόν να «κληρονομείται» από γενιά σε γενιά.

Η φτώχεια, ενταγμένη, απορριπτική ή περιθωριακή, διαρρηγνύει τους κοινωνικούς δεσμούς και απονομιμοποιεί το κοινωνικό συμβόλαιο. Οι διακρίσεις των *εντός, εκτός και εντός/ εκτός*, δηλαδή της άρχουσας τάξης, των νεόπτωχων και των μετά κινδύνων εργαζομένων δεν δημιουργούν απλώς *την κοινωνία των 2/3* αλλά θέτουν και τις βάσεις για τη μορφοποίηση της *αντι-κοινωνίας*, του *αντί-κοσμου* των φτωχών, περιθωριακών, προλετάρων που ζουν έξω από το δίκαιο και τη δημοκρατία. Οι ηττημένοι του κοινωνικού/ οικονομικού παιχνιδιού θεωρούνται ως «λειτουργικά απόβλητα».

Οι *βολεμένοι*, οι *ανασφαλείς* και οι *αποκλεισμένοι*. Ο τριχοτομημένος τούτος κόσμος όχι μόνον είναι άδικος αλλά θα 'ναι και πάντα διαιρεμένος και βίαιος.

Δεν είμαστε ούτε υπέρ των «δυνατών επιλύσεων» ούτε υπέρ των «δυνατών κέντρων εξουσίας». Θέλουμε να μιλάμε και να συναναστρεφόμεστε «αδύνατους» ανθρώπους που ονειρεύονται «αδύνατες δι-εξόδους». Την κρίσιμη ώρα αυτοί θα σηκωθούν όρθιοι. Οι άλλοι θα γονατίσουν κουρασμένοι από τους αριθμούς που δεν επαληθεύθηκαν ή δειλιασμένοι από τους κινδύνους που δεν έμαθαν να διατρέχουν.

Πρέπει να δώσουμε περισσότερο χώρο και ευκαιρίες στους νέους (αντί να τους κυνηγάμε επειδή δεν μας αρέσουν τα «χούγια» τους), πρέπει να τείνουμε χέρι φιλίας και αλληλεγγύης στους απελπισμένους (αντί να τους κατηγορούμε διότι κατεβάζουν το κατά κεφαλήν εισόδημα).

*Συμβαίνει να εμφανίζονται
αρπαχτικά οι καιροσκόποι
στις σιτοδείες
και στους λιμούς να επωφελούνται
μαυραγορίτες ψυχών*

Π. Παγκράτης, Του Μιχαήλ και της Μαρίας

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο υποθετικός φόβος (κατασκευασμένος ή μη) διαβρώνει κάθε κοινωνική και δι-ανθρώπινη δράση, καθώς οι φαντασιώσεις των τρομοκρατημένων πολιτών οδηγούν άλλους σε απονενομημένα διαβήματα και άλλους σε ρατσιστικού τύπου αυτοδικίες.

Ας μη διαπράξουμε λοιπόν κι αυτό το λάθος. Οι τρομοκράτες θα 'χουν κερδίσει τον σκοπό τους εάν καταφέρουν να προκαλέσουν τέτοιο και τόσο αίσθημα ανασφάλειας.

Στην ανασφάλεια που μας προκάλεσε η τρομοκρατία και που καλλιεργούν τα ΜΜΕ πρέπει ν' απαντήσουμε με περισσότερη δημοκρατία, περισσότερη ελευθερία, περισσότερη ανοικτή κοινωνία. Εμείς οι Έλληνες δεν πρέπει να δεχθούμε να γίνουμε ούτε στρατοκράτορες – τιμωροί, ούτε υπήκοοι χωρίς δικαιώματα, ούτε «ποντίκια» καταφυγίων.

Στο φως, στον δρόμο και μαζί με τον συνάνθρωπό μας θα ξεπεράσουμε κι αυτή την κρίση με την ελπίδα ότι θα γίνουμε πιο σοφοί (κι όχι πιο σκληροί).

*Ο κατήγορος και ο υπερασπιστής
παλεύουν σε τεντωμένο σκοινί*

...

Ο δικαστής αποφάσισε

...

*Το ακροατήριο ως μάρμαρο
έμεινε ακίνητο*

Ελ. Συκά – Κοντόζογλου, Αφιέρωση

ΜΟΡΦΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ενώ όλοι συμφωνούμε ότι το εκπαιδευτικό σύστημα συνιστά οργάνωση και τυποποίηση διαδικασιών και όχι ουσία και περιεχόμενο της «διαγωγής ζωής» δεν υπάρχει δυστυχώς καμία σύγκλιση απόψεων και ιδεολογιών ως προς το ιδεώδες της παιδείας μας.

Συζητάνε ακατάπαυστα για την κοινωνία των γνώσεων και των πληροφοριών και αρνούνται να υποψιαστούν καν ότι κάθε κοινωνική ολοκλήρωση προϋποθέτει και ηθικά συστήματα αξιών.

Ο άνθρωπος πρέπει να αναπτυχθεί ως όλον, ως ύπαρξη και όχι να ρίχνουμε το βάρος στην τεχνητή καλλιέργεια επιμέρους ιδιοτήτων (για ορισμένους ρόλους).

Οι κοινωνικοί μας θεσμοί και οι εκπαιδευτικές μας διαδικασίες δεν μοιάζει να ενδιαφέρονται για να διαμορφώσουν ήρωες, σοφούς ή έστω ενάρετους/ ενεργούς πολίτες. Το να βλέπει κανείς καθαρά και να κρίνει ανεπηρέαστα δεν συνιστά μέρος της παιδείας μας. Κι όμως, κάθε φαινόμενο παρακμής αποδίδεται και χρεώνεται στον δάσκαλο και στον μαθητή και όχι στους μηχανισμούς κατασκευής υπηκόων και soft-επιτυχημένων παραγώγων τους.

Το δωδεκάχρονο σχολείο (και κυρίως το εξάχρονο Γυμνάσιο /Λύκειο) πρέπει να παρέχει εγκύκλιο παιδεία (Ιστορία, Γραμματική, Λογοτεχνία, Γεωγραφία, Τεχνολογία, Ξένες Γλώσσες) ώστε ο απόφοιτος να μπορεί να σταθεί στα πόδια του και να κατανοεί τι συμβαίνει γύρω του.

Το πέρας του εξαταξίου αυτού συστήματος (σ' έναν τύπο σχολείου) θα επικυρώνεται με πιστοποιητικό σχολικής επίδοσης (μέσος όρος των βαθμολογιών όλων των τάξεων που θα στηρίζεται σε αξιολογήσεις και όχι μόνο σε εξετάσεις). Με το πιστοποιητικό αυτό ολοκληρώνεται η δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ο νέος αν θέλει σταματάει ή προχωράει σε τεχνικά επαγγέλματα.

Όποιος επιθυμεί να συνεχίσει σε πανεπιστημιακό επίπεδο οφείλει να συμμετάσχει σε εθνικό τεστ (χωρίς ύλη, με θέματα κρίσης και σύνθεσης) ώστε ν' αποκτήσει το Εθνικό Απολυτήριο.

Πολλή κιμωλία

σωρεύεται στον μαυροπίνακα

Για το τίποτα....

Ειρήνη Τόλη, Παιδεία 1

ΨΕΥΔΕΠΙΓΡΑΦΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Κοινός παρονομαστής της γενιάς των αγώνων ήταν ο συνδυασμός γνώσης, πολιτικής σκέψης, κοινωνικής ευαισθησίας, ανιδιοτέλειας, αισθήματος ευθύνης.

Σήμερα τα πράγματα άλλαξαν. Τη διοίκηση καλούνται να στελεχώσουν (ή και να «σώσουν») διάφοροι προκάτ ειδικοί, οι οποίοι έχουν (ή αποκτούν) καλές συστάσεις από ομίλους συμφερόντων, οι οποίοι το πρώτο που κάνουν είναι να διαπραγματευθούν το μισθό τους και το χρώμα της λιμουζίνας που θα τους μετακινεί και οι οποίοι σε περίπτωση αποτυχίας (όπερ και το συνηθέστερον) δεν αποδίδουν λογαριασμό σε κανέναν.

Πέντε θεμελιώδεις αρχές αποστασιοποίησης από το «σύνδρομο της ουράς».

Αρχή πρώτη: Ο πνευματικός άνθρωπος δεν δέχεται ποτέ να γίνει τροβαδούρος ή γελωτοποιός του βασιλέως (ή της βασιλίσσης), ούτε δίνει αναφορά στην (όποια) εξουσία.

Αρχή δεύτερη: Ο πνευματικός άνθρωπος δεν κρίνεται (μόνον) από τις γνώσεις του.

Αρχή τρίτη: Ο πνευματικός άνθρωπος δεν προσβλέπει στο σήμερα, στο κέρδος και στον προσωπικό κύκλο προσώπων, αλλά λειτουργεί στον αόριστο μέλλοντα, στους θεσμούς, στις ιδέες και βέβαια υπέρ των αδυνάτων.

Αρχή τέταρτη: Ο πνευματικός άνθρωπος δεν πονάει απλώς, ούτε μόνον αγανακτεί με την παραγνώριση των δίκαιων θέσεών μας στα εθνικά θέματα, αλλά στρατεύεται (με την κυριολεκτική και μεταφορική του όρου έννοια).

Αρχή πέμπτη: Ο πνευματικός άνθρωπος δεν περιγράφει (ούτε απολαμβάνει) την «πνευματικότητά του» ή την «ανθρωπιά του» (άλλο στάση ζωής κι άλλο παράσταση σκηνής).

*Στη μέση ενός κόσμου παράξενου
συλλάβιζε χαμένα οράματα.
Τώρα πώς να τα χαιρετίσει
πώς να προσδιορίσει το στίγμα του;
Τ. Καρβέλης, Κατάθεση*

ΑΘΩΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Μέσα από τα μάτια των παιδιών μας και όχι μέσα από επίσημα χείλη, θα διακρίνουμε τον κόσμο που γεννιέται. Μάτια και ψυχές νέων που θέλουν να πλημμυρίσουν (και να ευτυχήσουν) με θαύματα αγάπης και όχι με τραύματα ανταγωνισμού.

Πώς να πείσεις τα παιδιά να κάνουν παρέα με όλα τα πιτσιρίκια της γειτονιάς και του σχολείου, να ονειρεύονται μαζί και ν' αγωνίζονται για κοινό σκοπό, όταν όλοι οι σοβαροφανείς εκατόνταρχοι, έπαρχοι και δικαστές έχουν ως στόχο και ως μέτρον επιτυχίας τη διάλυση των συγκεντρώσεων;

Τα παιδιά και εμείς δεν θέλουμε να ιδιωτικοποιηθεί ο δημόσιος βίος (για να παίζουμε ελεύθερα στις πλατείες και στις παραλίες, πριν καταληφθούν από τις νταλίκες της ανάπτυξης και τα κοντέινερς του διεθνούς κεφαλαίου), δεν μας αρέσει να εξουσιάζουμε ανθρώπους πονεμένους, χωρίς εξουσία και χωρίς διεξόδους (για να μην ντρεπόμαστε να λέμε ότι είμαστε «αδέλφια» και για να μη χαμογελάνε όταν λέμε ότι είμαστε «αριστεροί»).

Στα χρόνια της υπομονής που έρχονται, πολλά μπορεί να αλλάξουν. Ας δώσουμε όμως μίαν υπόσχεση –στα παιδιά μας και σε μας τους ίδιους: Ό,τι και να γίνει, δεν θα επιλέξουμε τη μοναξιά της επιτυχίας από τη ζεστασιά της κοινής προσπάθειας και όπου και ν' αρμενίσει η χώρα μας δεν θα ξεχάσουμε ποιοί είμαστε και γιατί είμαστε υπερήφανοι.

Παράταξη, τους δίνουν με ένεση

Αρχηγό, τους δίνουν με ένεση

...

Γράφω για τ' άλλα παιδιά

τ' ατόφια και λεύτερα

T. Μιχόπουλου, Με ένεση

ΑΛΑΖΟΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Σήμερα συναντάμε ακόμα και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση αντιλήψεις *προεδρικής διακυβέρνησης* (Δήμαρχος, Νομάρχης) η οποία συχνά αρνείται την όποια πολιτική ευθύνη και τον όποιο κοινωνικό έλεγχο και δεν υπηρετεί τα καθημερινά δικαιώματα των δημοτών στην πόλη και στην ποιότητα ζωής.

Υποστηρίζουμε τη *Δημοκρατία της εγγύτητας*, την τοπική δημοκρατία, τη δημοκρατία στη μικροκλίματα της κοινωνίας και των κοινωνικών κινημάτων.

Η αποσυγκέντρωση ακόμα και των δημοτικών εξουσιών (με συνοικιακά συμβούλια) όχι μόνο διευρύνει την πραγματική συμμετοχή αλλά και φέρνει κοντά τους εκλεγμένους με όλους τους πολίτες.

*Αυτός που βλέπει χαμηλά
μπορεί να κοιτάζει ψηλά
και μακρύτερα*

Ελ. Συκά – Κοντόζογλου, Υπογραφή

«ΟΡΦΑΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Στις σχέσεις μας με τη μάνα μας υπάρχει πάντοτε ένα μείον. Πάντα κάτι της χρωστάμε, κάτι ξεχάσαμε να της αναγνωρίσουμε, κάποια βαριά κουβέντα είπαμε και δεν ζητήσαμε συγνώμη (ξέροντας βέβαια, πως αυτή μας συγχώρεσε).

Μολονότι η αγάπη και η καρτερικότητα της μάνας είναι η ίδια, απ' όποια κοινωνική τάξη κι αν προέρχεται, όσα γράμματα κι αν έμαθε, όσα λεφτά κι αν απέκτησε, βαθιά μέσα μου πιστεύω πως η γιορτή της μάνας, μαγιάτικη και χαρούμενη, δεν πρέπει να αφιερώνεται στις διάφορες mammys, στις κοσμικές, στις –μέσω Φιλιππινέζας– εκφράζουσες το μητρικό φίλτρο, στις άνετες κι ανεξάρτητες, αλλά στις μάνες –μείον. Στις μάνες που ίσως να έχασαν το παιδί τους, αλλά κέρδισαν το προαιώνιο στοίχημα με τη φύση που δεν είναι άλλο από το να μετράς την αγάπη με τον πόνο και από το να θυσιάζεις τη δική σου ζωή για τη ζωή ενός άλλου (Είτε αυτό το αξίζει, είτε όχι. Είτε στο ζητάει, είτε όχι. Είτε θα το μάθει κάποτε, είτε όχι).

Η στήριξη (συναισθηματική αλλά και κοινωνική) της *αγωνιζόμενης μάνας* πρέπει να είναι ύψιστο καθήκον των παιδιών της, της τοπικής κοινωνίας αλλά και όλης της λεγόμενης πολιτισμένης Πολιτείας.

Αυτό ισχύει στο πολλαπλάσιο για τη μάνα του χρήστη, του μετανάστη, του παιδιού με ειδικές ανάγκες, του φυλακισμένου.

*Είμαι η μάνα των ναρκομανών
Αιμόφυρτη, στραγγίζω το αίμα μου
στις αίθουσες των δικαστηρίων
Μ. Βλάχου - Καράμβαλη, Σταύρωση*

ΤΗΛΕ-ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Μας παρουσιάζουν έναν κόσμο τελείως διαφορετικό από αυτόν που κάθε μέρα ζούμε. Θέλουν να μας πείσουν ότι έχουμε συμφωνήσει σ' ένα *κοσμικό life style* και ότι όλοι ονειρευόμαστε λίγων δευτερολέπτων προβολή από την τηλεόραση. Σκοπεύουν να μας κάνουν όλους ομοιόμορφους.

Ο πολίτης δεν «κατασκευάζεται» από τα ΜΜΕ. Γαλβανίζεται μέσα στη ζωή. Στην κοινωνία μαζί με τους ανθρώπους θα ορίσουμε το μέτρο και το στόχο.

Ο αγώνας και η συνείδησή μας θα μας κατευθύνουν και όχι τα εκτυφλωτικά τους φλας.

Πρέπει να δημιουργήσουμε *αντερείσματα* στη βίαιη εισδοχή των Media σ' όλο το φάσμα του δημόσιου και ιδιωτικού μας βίου: η παρέα, το βιβλίο, το θέατρο, οι κοινωνικές δραστηριότητες θα μας αποτοξινώσουν από τις έτοιμες συνταγές και τις εύκολες λύσεις.

Το Κίνημα των Ενεργών Πολιτών συμπεριλαμβάνει και τους συνειδητοποιημένους χειριστές των κουμπιών.

Το σύμπαν όλο στην οθόνη μας

...

Έρμαιοι ναυαγοί σερφάρουμε

Πεθαίνοντας εν πλώ

Γ. Κουβαράς, Computers

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και «το παγκόσμιο χωριό» (με την οικουμενική και όχι την μονοκρατορική εκδοχή) αποτελούν στοιχήματα για όλους τους λαούς του πλανήτη. Να νοιώσουμε όλοι οι άνθρωποι σαν αδέρφια και έτσι ν' αντιμετωπίσουμε τα κοινά προβλήματα.

Τούτο όμως δεν θα μας κάνει να χάσουμε τη μνήμη μας, την ιστορία μας, τη γλώσσα μας. Θα γίνουμε Έλληνες Ευρωπαίοι και όχι eurogreeks.

Παραμένουμε Έλληνες και ως Έλληνες θα εγγραφούμε στους «πολίτες του κόσμου».

Δεν είμαστε ιστορικά αναλώσιμοι και δεν δεχόμαστε να στιγματίζουν «τον τρόπο ζωής μας», την κοσμοόποψή μας.

Μοναχικοί όταν οι άλλοι γίνονται πλήθος, με τους πολλούς για να βοηθήσουμε τον κάθε αποκλεισμένο, αυστηροί με τους δίκαιους και επιεικείς με τους αδικοπράγουντες, γλεντζέδες στη ζωή και λεβέντες στον θάνατο, ασυμφιλίωτοι με τα «ελάχιστα» και ασυμβίβαστοι με τα «ταπεινά», τρυφεροί αντάρτες, πολυμήχανοι στον έρωτα, μπεσαλήδες στον μπεσαλή, ορίζουμε τους ρυθμούς της ζωής μας κοιτώντας τους ανθρώπους στα μάτια (και όχι τους δείκτες της οικονομίας), ενεργοποιούμε τα όπλα της ψυχής μας όταν η ιστορική μας συνείδηση το επιτάσσει (και όχι όταν υπογράφονται συμφωνίες και pacts), επικοινωνούμε με τους λαούς και τους πολιτισμούς μιλώντας τη γλώσσα των ποιητών (και όχι τα «πακέτα» του Internet). Θα δούμε το μέλλον με τον δικό μας τρόπο και θ' αγωνιστούμε για το μερτικό μας στην ευημερία με τη δικιά μας αίσθηση δικαίου.

...

Καθώς απολαμβάνω...

την αφθονία της ευρωπαϊκής ταυτότητας

καθώς από βαλκάνιος

γίνομαι ξένος

Δ. Κανελλόπουλος, Ως ευτυχής ελαιοπαραγωγός

ΕΜΠΟΛΕΜΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η «διαπλοκή του πολέμου» δεν αφορά μόνο τα Πεντάγωνα και τους επιτελάρχες. Σ' αυτό τον εσμό συμμετέχουν *ισότιμα* (αλλά με διαφορετικούς ρόλους) οι επιστήμονες, οι πολιτικοί, οι διανοούμενοι και οι άνθρωποι των Media. Κι όλοι αυτοί επιτηρούνται από μια βιομηχανία του πολέμου η οποία λειτουργεί ως λερναία ύδρα.

Ούτε η Ελευθερία ούτε οι (επιμέρους) ελευθερίες έχουν νόημα (και το χειρότερο: συχνά συμπληρώνουν τη βία) αν δεν υπερασπιζόμαστε τους ελεύθερους ανθρώπους. Το σλόγκαν (και κατ' άλλους το δόγμα): ή είσαι μ' εμάς ή είσαι «αναλώσιμος» καταργεί στην πράξη τον ελεύθερο άνθρωπο που επιλέγει το παρόν και το μέλλον του με βάση ηθικοκοινωνικά κριτήρια και όχι κάτω από την πίεση των άμεσων απειλών.

Γί' αυτό η διαφύλαξη της ειρήνης πρέπει να κατοχυρωθεί ως *πολιτισμικό κεκτημένο* της ανθρωπότητας.

*Τώρα έρχονται από το βάθος
του δρόμου
η μπάντα προπορεύεται
«Σήκωσε ψηλά το παιδί να δει
την παρέλαση των αναπήρων»
Σπ. Κατσιμης, Ιστορίες αγάπης*

«ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΙΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Σήμερα δεν γίνονται σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα σε περίοδο Ειρήνης, αλλά ούτε το ανθρωπιστικό δίκαιο σε περίοδο πολέμου. Οδηγούμαστε σε «μανιαϊκούς πολέμους» (με γενικευμένη, μέχρι τελικής πτώσεως και άνευ όρων, σύγκρουση).

Η αξία του ανθρώπου παρα-βιάζεται συνεχώς και κάθε μορφή βιαιότητας μοιάζει να νομιμοποιείται.

Τα βασανιστήρια, η απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση επανέρχονται δριμύτερα.

Ζούμε σε μια εποχή *πλανητοποίησης των αξιών* με σεβασμό στην εθνική παράδοση και τον πολιτισμό και όχι *σε μια εποχή* εθνικιστικών περιχαρακώσεων (που θυσιάζουν τον άνθρωπο στο όνομα της ποιότητας των αιμοσφαιρίων του). Δεν θέλουμε να ζούμε *σε μια εποχή* υπερεθνικών, ανεξέλεγκτων, αόρατων και απρόσωπων μηχανισμών – δικτύων (που μοιάζει ν' αγαπούν τα δικαιώματα του ανθρώπου περισσότερο από τον άνθρωπο).

Τα δικαιώματα του ανθρώπου δεν είναι ούτε ηθική ούτε θρησκεία. Είναι μια κοινή σε όλους τους ανθρώπους γλώσσα, με την οποία πρωτίστως προστατεύεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αναγορεύονται σε παγκόσμια αξία, επειδή είναι οικουμενικά, αδιαίρετα, αλληλοεξαρτώμενα και αλληλένδετα.

*Ποτέ κανένας τυχοδιώκτης
ή κοινός απατεών δεν είναι ανέτοιμος
Ψυχρός εκτελεστής στο σχέδιό του,
αυτό εφαρμόζει
Π. Παγκράτης, Αμετουσίωτο*

ΦΥΛΑΚΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Είναι δεδομένο ότι αλλάζουμε φάση. Δεν φυλακίζονται πλέον ατομικοί παραβάτες αλλά συστηματικά εγκλείονται στα σωφρονιστικά καταστήματα ομάδες πληθυσμού. Οι φυλακές μετεβλήθησαν σε θεσμούς κοινωνικής πειθαρχίας όχι των *κακών ανθρώπων* αλλά των προβληματικών τάξεων. Η αποτυχία (ή έστω η υποχώρηση) του κοινωνικού Κράτους ενισχύει τους ποινικοσωφρονιστικούς μηχανισμούς σε μια λογική διαχείρισης του κοινωνικού περιθωρίου μέσω ενός μεταμοντέρνου *ποινικού προνοιακού συστήματος*.

Από τη μία το πραγματικό ή κατασκευασμένο αίσθημα ανασφάλειας γέννησε τη *μηδενική ανοχή* και τη μόνιμη επίβλεψη / καταστολή των ήδη αποκλεισμένων, χωρίς αντίστοιχη μείωση της εγκληματικότητας διότι οι λόγοι δεν εξέλιπαν. Από την άλλη ο *απάνθρωπος* και *υπο-κοσμικός τρόπος* λειτουργίας των φυλακών δεν επιτρέπει ούτε ειδική ούτε γενική πρόληψη και δεν (δια)νοείται καν «κοινωνική επανένταξη».

Η *ατροφία* του Κοινωνικού Κράτους καταλήγει σε *υπερτροφία* του κατασταλτικού Κράτους που διευρύνεται και περιλαμβάνει και τους μη-δράστες ή και τους μη-παρεκκλίνοντες.

Αντί να διεξάγουμε αγώνα *κατά της φτώχειας* μοιάζει νάχουμε αρχίσει ένοπλο αγώνα *κατά των φτωχών*. Η ποινικοποίηση της φτώχειας αυξάνει την καταστολή και τους εγκλεισμούς. Φαύλος κύκλος. Ο φτωχός είναι επικίνδυνος. Ο φυλακισμένος φτωχός είναι διπλά επικίνδυνος. Φυλακές υψίστης ασφαλείας, αυστηροποίηση ποινών. Τα ιδρύματα γίνονται (και πάλι) «εργοστάσια δεύτερου και τρίτου αποκλεισμού» για τους ήδη αποκλεισμένους.

Η κοινωνική δε αποκήρυξη των ήδη αποκηρυγμένων ανακυκλώνει τον ιδιόμορφο τούτο πόλεμο.

Μεσοπρόθεσμα μέτρα:

Λιγότερες ποινές στερητικές της ελευθερίας – λιγότερες φυλακές – ανθρώπινες συνθήκες – ορατότητα του συστήματος – σεβασμός των δικαιωμάτων – λογοδοσία των κρατικών οργάνων – κοινωνικός έλεγχος. Και ο *στόχος*: πρόληψη και όχι καταστολή.

...

*οι νόμοι εδώ είναι πέτρινοι
αφόρητη δικαιοσύνη βασιλεύει παντού
και ο δεσμοφύλακας δε χαρίζεται*

...

Στ. Κουτσούνης, Το συστημένο

«ΝΑΡΚΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Το *στερεότυπο* του χρήστη διακινείται (και) μέσω των Media, τα οποία προβάλλουν «εικόνες, ιδέες και αξίες, μη κοινωνικά ουδέτερες».

Η «ναρκωτική (δυσ)λειτουργία» των ΜΜΕ, μέσω της προβολής μιας *ιδιότυπης κουλτούρας για τα ναρκωτικά*, δεν εξαντλείται στην κατανάλωση ενός θεάματος ή ενός εντυπωσιασμού αλλά προσδιορίζει τις αποδιοπομπαίες κοινωνικές κατηγορίες και ατομικές συμπεριφορές και μέσω ενός συστήματος αναπαραστάσεων (εικόνες, μύθοι, ιδέες, έννοιες) *αθρώνει το κυρίαρχο πλαίσιο* και επιρρίπτει την ευθύνη σ' ένα σκοτεινό πεπρωμένο, από το οποίο είναι δύσκολο (μέχρι αδύνατο) να ξεφύγει ο χρήστης χωρίς τη βοήθεια του ίδιου του κυρίαρχου πλαισίου το οποίο τον ώθησε στη χρήση.

Αφού η *μυθοποίηση*, όπως και η *δαιμονοποίηση* των ναρκωτικών, δεν συμβάλλουν στην ορθολογική και μακροπρόθεσμη στρατηγική διαχείρισης του φαινομένου και αφού τα ναρκωτικά και κυρίως οι χρήστες, συνδέονται άρρηκτα με το φόβο (ή και το παιχνίδι) του θανάτου και με την ανασφάλεια θυματοποίησης, τότε θάπρεπε οι νόμοι και οι άνθρωποι των Media ν' αναλάβουν την πρωτοβουλία της αποφόρτισης του κλίματος.

Οι *τεχνικές κοινωνικής διαφήμισης* πρέπει, για να πετύχουν, να έχουν ξεκάθαρη στρατηγική (όχι μόνον επικοινωνιακή αλλά επί της ουσίας).

Οι καμπάνιες –στο πλαίσιο των παρεμβάσεων στην κοινότητα– περιλαμβάνουν τη δημιουργία και μετάδοση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών μηνυμάτων, την παραγωγή φυλλαδίων, εντύπων, αφισών κ.λπ.

Ίσως όμως αυτή η μιντιακή επικοινωνία να πρέπει να γίνει με τους ίδιους όρους που χρησιμοποιούν οι χρήστες γιατί περικλείουν γι' αυτούς «*έννοιες αναγνωριστικής αλληλεγγύης*» και να μην παίρνει τη μορφή «κατευθυνόμενης εκστρατείας διαφώτισης» με ηθικοπλαστικό περιεχόμενο και στρεφόμενη κατά συγκεκριμένης (εχθρικής;) κοινωνικής ομάδας (νεολαία, απόκληροι, αναρχικοί, κ.ο.κ.).

Ο *(απο)δέκτης των μηνυμάτων* πρέπει να γνωρίζει να επιλέγει, να ερμηνεύει και να κρίνει με βάση τη δική του προσωπικότητα και όχι την πίεση του πομπού ή του περιβάλλοντος.

...

*Σκεφτείτε, φίλοι, τη ζωή
Αν μείνει δίχως όνειρα κι αυτή*

...

*για θάνατο και πάλιν ομιλούμεν
Ειρήνη Τόλη, Συλλογισμοί*

ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο *κοινωνικός αποκλεισμός* αποτελεί σήμερα –τηρουμένων των αναλογιών– ό,τι η *εκμετάλλευση* στο παρελθόν, αφού συνυπάρχει με την ταξική διαίρεση και την κοινωνική ανισότητα.

Το *κοινωνικό, νομικό ή θεσμικό έλλειμμα* σε επίπεδο συμμετοχής, κοινωνικών σχέσεων, ή επικοινωνίας συνδέεται άλλοτε με την οικονομική κρίση και άλλοτε με την οικονομική ανάπτυξη, άλλοτε με την ειδίκευση/ κατάρτιση/ τεχνολογία και άλλοτε με τον κοινωνικό/ τεχνικό καταμερισμό της εργασίας.

Τελικά ο κοινωνικός αποκλεισμός συνιστά μορφή κοινωνικού ελέγχου ως προς τις αξίες, στάσεις, πρότυπα, ταυτότητες.

Η διαπίστωση ότι οι ανεπτυγμένες βιομηχανικές κοινωνίες της Δύσης σταδιακά *εξελίσσονται σε κοινωνίες των 2/3* αυξάνει την ευθύνη του Κράτους, των κοινωνικών φορέων και θεσμών αλλά και της ίδιας της πολιτικής που μοιάζει να αδυνατεί να καταστρώσει πλήρες και μακροχρόνιο σχέδιο δράσης.

Συλλογικές απαιτήσεις για κοινωνική προστασία, διεύρυνση των ατομικών δικαιωμάτων, συλλογικά δικαιώματα για συλλογικά αγαθά, αυτοδιεύθυνση και αυτοθεσμοποίηση καλούνται να γείρουν την πλάστιγγα.

Αυτονομία, αυτοδιάθεση, θετική ελευθερία, ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, ανθρώπινη αξιοπρέπεια: *αρχές* που στοχεύουν στην ελεύθερη βούληση και δράση του καθενός.

Ένας πολίτης *«ελεύθερος από το Κράτος»* και ένας άνθρωπος *«ελεύθερος μέσα στην κοινωνία»* μοιάζει να είναι το μέγα ζητούμενο. Χωρίς καταπίεση και βία, χωρίς αποκλεισμούς και κομφορμισμούς, αλλά και χωρίς αλλοτρίωση, ανομία, χειραγώγηση.

Η κυβερνητική κακοδιοίκηση και η κρατική αδιαφορία αυξάνουν την αγανάκτηση των φτωχών γι' αυτό και η κοινωνία πρέπει να διασφαλίζει τη διαβίωση όλων των μελών της είτε με την παροχή εργασίας, είτε με κοινωνική πρόνοια.

Το κοινωνικά δίκαιο Κράτος παραμένει το όραμα.

*Να μπορείς να παραμένεις
πρωταγωνιστής στη ζωή
κι όταν ακόμη άλλοι
σε θέτουν σε δεύτερη μοίρα*

Ελ. Συκά – Κοντόζογλου, Πρωταγωνιστής στη ζωή

«ΜΑΡΚΑΡΙΣΜΕΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο Μύθος της υπεροχής (Το γήπεδο ως πεδίο ταξικών, εθνικών, φυλετικών συγκρίσεων και συγκρούσεων).

Ο Μύθος της (Κυριακάτικης) ισότητας (Η ομάδα ως θρησκεία).

Ο αγωνιστικός ηρωϊσμός, η επιθετικότητα και η ρωμαϊκή αρενοποίηση των αθλητικών θεαμάτων. [Το γήπεδο ως σύμβολο βίας και η συμβολικότητα της βίας ως (παραστρατημένο) αθλητικό–πολιτικό υπερ–εγώ].

Η εμπορευματοποίηση, η κοινωνική πρακτική της διαμόρφωσης οπαδών, η καταστροφή για την καταστροφή, η περιστασιακή νίκη (άλλοθι της βέβαιης τελικής ήττας). (Το αποτέλεσμα ως ιδιώνυμο, το κασκόλ ως ιδίωμα και η Δευτέρα ως απόγνωση).

Οι «κυρίαρχοι του (πολιτικού) παιχνιδιού» επιλέγουν τους παράγοντες.

Οι παράγοντες διαμορφώνουν τους «κανόνες του (αθλητικού) παιχνιδιού».

Το *έσω σύστημα* επικοινωνεί με το *έξω* (Τύπος, Πολιτεία).

Το αθλητικό πνεύμα πρέπει να διέπει κάθε άθλημα και να εμπνέει κάθε αθλητή. Ο αθλητισμός είναι δικαίωμα και το fair play είναι ηθική δέσμευση.

Όποιος παραβιάζει τους κανόνες δεν αξίζει τη νίκη και την βράβευση.

Χρειάζεται μια νέα συμφωνία επί της αρχής (όλων των εμπλεκομένων μερών) και ένας Κώδικας Δεοντολογίας. Οι φιέστες δεν αρκούν για να κρύψουν τις ανομίες και τις παρεκκλίσεις...

*Το παιχνίδι σικέ
οι διαιτητές πουλημένοι
στις πλάτες της ιστορίας
γράφουν το φύλλο αγώνα
Στ. Κουτσούνης, Μάσκες*

ΥΠΝΩΤΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο Μύθος της αντίστασης κατά της κατεστημένης εξουσίας (Τα ναρκωτικά ως επαναστατικό υλικό).

Ο Μύθος της αναζήτησης των ορίων της συνείδησης και της κραυγής απόγνωσης (Τα ναρκωτικά ως μέσον απ-ελευθερώσεως ή επι-κοινωνίας).

Η μαύρη αγορά κερδίζει περισσότερα και το σύστημα αποκτά μεγαλύτερες δυνατότητες για να «σπάσει τις αντιστάσεις» (Τα ναρκωτικά ως όπλο αντεπανάστασης).

Ο ηθικός πανικός, οι υπόγειες διαβάσεις «χρήσης ↔ εγκλήματος», ο εμφύλιος πόλεμος ανάμεσα στους καταργηστές και τους ποινικομανείς, δυσχεραίνουν μια «προσέγγιση αλληλεγγύης» και δεν δικαιώνουν καν τους ενδιάμεσους θανάτους των χρηστών (Τα ναρκωτικά ως αντικείμενο βυζαντινολογίας). Το εφήμερο σκοτώνει το υπαρξιακό με τον ίδιο τρόπο που η σύριγγα μολύνει το όνειρο.

Αυτοί που παράγουν δεν ανήκουν στην ίδια τάξη με αυτούς που διακινούν. Αυτοί που κάνουν χρήση ανήκουν σε όλες τις τάξεις.

Ο χρήστης γίνεται βαποράκι. Το βαποράκι δεν γίνεται έμπορος. Η απεξάρτηση δεν ταυτίζεται με την αποκατάσταση.

Οι «στεγνοί» δεν συγχωρούν απόλυτα. Απλώς κατανοούν.

Ποτέ κανένας δεν κέρδισε τη ζωή στοιχηματίζοντας με την αγωνία του θανάτου.

Ένας πρέπει να είναι ο φορέας – στρατηγείο, ο ΟΚΑΝΑ. Γύρω από αυτόν πρέπει να περιστρέφονται –συντονιζόμενοι– οι διάφοροι (όσο γίνεται περισσότεροι) εταίροι υλοποίησης, οι αστερισμοί της ελπίδας.

Επίσης ένας πρέπει να είναι κατά περιφέρεια ο αρμόδιος συντονιστής (και δεν μπορεί να είναι άλλος από τον Γ. Γ. Περιφέρειας) και μία πρέπει να είναι η τοπική μονάδα βάσης (και δεν μπορεί να είναι άλλη από τα Τοπικά Συμβούλια Πρόληψης).

Μέχρι να δομηθούν αυτά (και ταυτόχρονα να αποδομηθούν οι διάφοροι «μονόδρομοι») πρέπει η δουλειά να γίνεται στον δρόμο (πολλοί street workers, πολλές κινητές μονάδες, πολλά κέντρα άμεσης βοήθειας –ακόμα και βοήθεια στο σπίτι– πολλά δίκτυα υποστήριξης) και λιγότερη καταστολή.

Να χάνεσαι από μόνος σου

δεν είναι το σπουδαίο

Λ. Αξελός, Καντσονέτα

ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο πολιτισμός, η πολιτιστική δημιουργία και η πολιτιστική πρόσβαση συνιστούν *οικουμενικά* δικαιώματα (από τα οποία ουδείς αποκλείεται). Ο πολιτισμός, ως φαινόμενο *ιστορικό*, εμπεριέχει και προϋποθέτει τη Δημοκρατία και την ελευθερία. Συχνά όμως λόγω της διεθνούς πολιτικής συγκυρίας, ο πολιτισμός παύει να είναι δίαυλος επικοινωνίας και κατανόησης ανθρώπων και λαών και καθίσταται ένα ακόμα πεδίο ηγεμονίας ή καταπίεσης.

Η πολιτισμική εθνοκτονία –η καταστροφή του τρόπου ζωής και έκφρασης ενός λαού– σπανίως ενδιαφέρει και ουδέποτε καταδικάζεται. Οι «απόμεροι πολιτισμοί» εξαφανίζονται, οι ομιλούμενες γλώσσες μειώνονται, κι ένας ομοιόμορφος, παγκοσμιοποιημένος, αστικός, τεχνοκρατικός πολιτισμός κυριαρχεί πλήρως.

Η ιστορία του ανθρώπου συνδέεται όμως άρρηκτα τόσο με το δημιουργικό πολιτισμό όσο και με τους αγώνες για υπεράσπιση και διεύρυνση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι αναπτυγμένοι, πολιτισμένοι και ισχυροί λαοί κατά των «άλλων», ο πολιτισμός ως life-style και όχι ως πνευματική κληρονομιά, πρέπει ν' αντιμετωπιστούν από τον πολιτισμό της Ειρήνης.

Ο συνεχής διάλογος *παιδείας και πολιτισμού* και το όραμα ενός *παγκόσμιου πολιτιστικού κινήματος*, όπου και η ηθική θα είχε τη δική της συμμετοχή και παρουσία, παραμένουν ισχυρά μας όπλα.

Η ειρήνη και η οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη αποτελούν ταυτόχρονα την προϋπόθεση και το αποτέλεσμα της Δημοκρατίας.

Άρα ο αγώνας πρέπει να διεξάγεται σε όλα τα μέτωπα και ταυτόχρονα.

Ο καθρέφτης ράγισε

Ο καθρέφτης κομματιάστηκε

Ο καθρέφτης θρυμματίστηκε

Τέρμα στα παραμορφωμένα είδωλα

Ειρήνη Τόλη, Ρεαλισμός

ΞΕΝΟΦΟΒ(ΙΚ)ΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η *μεταναστευτική πολιτική* λειτουργεί στη βάση των κατηγοριών και των κατηγοριοποιήσεων και παρόλο που επικαλείται πολιτικό πραγματισμό δεν φαίνεται να εκτιμάει ορθά το μη-αναστρέψιμο της πορείας των πραγμάτων.

Η (ρατσιστική) συμπεριφορά/ αντίληψη των κοινωνικών διακρίσεων και των διωγμών δεν αφορά μόνο τις δι-ανθρώπινες σχέσεις αλλά εμφιλοχωρεί στον πολιτικό λόγο και στους νόμους του Κράτους. Ακόμα και η δικαιοσύνη δεν είναι πάντοτε «φυλετικά ουδέτερη και άχρωμη».

Η διάκριση ανάμεσα σε έχοντες και μη-έχοντες δικαιώματα όχι μόνο δημιουργεί ανισότητα και προνόμια αλλά στερεί από τους μετανάστες τα νόμιμα μέσα διαπραγμάτευσης και διαμορφώνει κλίμα ή και νομοθετικό πλαίσιο *πολιτικής και κοινωνικής έξωσης*. Σ' αυτή την κατεύθυνση κινείται και η κατασταλτική πολιτική ως νομιμοποίηση όχι του ελέγχου των κακών ξένων αλλά του ηθικού πανικού κατά παντός ξένου.

Χρειάζονται *θετικά μέτρα / θετικές διακρίσεις (affirmative action)* για την ένταξη. Μέτρα που δεν θα προκύψουν μέσα από γραφειοκρατικές διαδικασίες αλλά από την ειλικρινή διαπραγμάτευση με τους ίδιους τους μετανάστες. Οι ίσες ευκαιρίες συμμετοχής συνιστούν μια καλή αρχή.

Μετανάστες

Τους ανασταίνουν πρόσκαιρα

οι χοροί και τα τραγούδια τους

Αυτό όλο κι όλο

το βίός και η πατρίδα τους

...

Ποιός θα καταγράψει

το άγραφο έπος του ξεριζωμού τους;

Γ. Κουβαράς, Νέοι Ποσειδωννάτες

«ΚΙΝΗΜΑΤΙΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

«Εάν η Ευρώπη αδιαφορεί για τους πολίτες της γιατί αυτοί θα πρέπει να εφαρμόζουν αδιαμαρτύρητα τις επιλογές της»;

Το κοινό συμφέρον κατά της βίας και των κοινωνικών αναταραχών προϋποθέτει κοινές αξίες, κοινά αποδεκτούς κανόνες, κοινή ερμηνεία και εφαρμογή, συναίνεση, δηλ. νομιμοποίηση «έναντι των προσώπων ή των ομάδων στους οποίους απευθύνονται». Διαφορετικά ο καθένας παίρνει τη ζωή και τη μοίρα στα χέρια του.

Με το σύνθημα «αποκλείστε τους αποκλειστές» οι εκτός παιχνιδιού υποδηλώνουν ότι δεν είναι δυνατή η κοινωνική συνοχή και η δημοκρατική διακυβέρνηση, χωρίς νομική ισοδυναμία των πολιτών (ενώπιον του νόμου αλλά και ενώπιον της ανθρώπινης αξιοπρέπειας του καθενός).

Η ανακατανομή των εισοδημάτων και η λήψη πρόσφορων φιλελεύθερων μέτρων υπέρ των φτωχότερων στρωμάτων (και όχι βέβαια η «αυτόματη» λειτουργία της οικονομικής αύξησης υπέρ των μη-προνομιούχων) συνδέεται άρρηκτα με την ουσιαστική κοινωνική δικαιοσύνη και τη δικαιοκρατία.

Πολυγενεακά, πολυταξικά, πολύμορφα είναι τα νέα κινήματα δρόμου, που ενεργοποιούνται ταυτόχρονα κατά της φτώχειας και υπέρ της ειρήνης και δημοκρατίας και αναζητούν νέες μορφές συλλογικότητας.

Εθελοντικές οργανώσεις, δίκτυα κατά της φτώχειας (που βοηθούν άνεργους και άστεγους), λαϊκά συσσίτια εκφράζουν έμπρακτα την αλληλεγγύη.

Παγκόσμια δίκτυα δημόσιας πολιτικής, παγκόσμιο κοινοβούλιο για την παγκοσμιοποίηση, παγκοσμιοποίηση της δικαστικής προστασίας, συνιστούν πρωτοβουλίες – αντίδοτο στην τυραννία των αγορών.

*Και όσο για το ποίημα που μου είπες
αν όπως λες σου κλέψαν τις σαίτες
μπορείς να το υφάνεις με κομήτες
Γ. Υφαντής, Στον Γ.Υ.*

«ΑΛΛΟΠΑΡΜΕΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η *πατρίδα* ως έννοια και ως όρος *δεν ταυτίζεται* με το Κράτος. Ούτε με το Έθνος. Η πατρίδα συνιστά τη συναισθηματική, βιωμένη πλευρά της ιστορικής πορείας των λαών. Οι όποιες *εκτροπές*, σε πολιτικό, κοινωνικό, πολιτισμικό επίπεδο, δεν αλλοιώνουν τη στενή και μόνιμη σύνδεση του *ανθρώπου – πολίτη* με τα πρόσωπα και τα πράγματα που συγκροτούν την *ταυτότητά του*. Μολονότι ο Ελληνισμός αυτοπροσδιορίζεται (αλλά και ετεροπροσδιορίζεται) κάθε φορά που κινδυνεύει ως αυτοτελής οντότητα, δηλαδή διέρχεται συνεχείς φάσεις αναπροσαρμογής της εθνικής ταυτότητας, τούτο δεν σημαίνει ότι ο Έλληνας αποκόπτεται από τις ρίζες του και την πατρώα γη.

Τα ιστορικά ατυχήματα μοιάζει όμως να μην υποχρεώνουν τη μητέρα – πατρίδα για περισσότερη προστασία. Η ελληνοποίηση ως *ομογένεια* στην εποχή της μετανάστευσης μετατρέπουν συχνά τον σχεδόν ημεδαπό σε ημι-παράνομο αλλοδαπό.

Αλλογενείς και αλλοδαποί ομογενείς αισθάνονται ξένοι στην ίδια τους την πατρίδα αφού η εθνική ιδεολογία δεν τους αναγνωρίζει τα πλήρη δικαιώματα των Ελλήνων.

Να πάψουμε να ρωτάμε τους Έλληνες πολίτες «πόσο Έλληνες είναι» και ν' αναγνωρίσουμε ίσα δικαιώματα και να δώσουμε ίδιες ευκαιρίες σε όλους.

Το λοιπόν, ποιάν είπες οικουμένη;

Και ποιάν πατρίδα;

Δ. Πιστικός, Παραμονή του Σωτήρος
στη Νεαμονίτισσα

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η *ασφάλεια* και ο *κίνδυνος* συνιστούν αναπόσπαστα μέρη της νεωτερικότητας. Οι νέες γνώσεις αναδιατάσσουν τις κοινωνικές σχέσεις και ανατροφοδοτούν τους ανθρώπους με νέα ανασφάλεια.

Η ανασφάλεια συνιστά κατάσταση όπου οι κίνδυνοι αυξάνονται.

Η κοινωνία *παράγει* κινδύνους, *παρακολουθεί* κινδύνους και *διαχειρίζεται* κινδύνους. Θυμίζουμε ότι ο κίνδυνος αναφέρεται σε επερχόμενο γεγονός ενώ η διακινδύνευση σε υπάρχουσα κατάσταση.

Ο *αποδεκτός κίνδυνος*, ως υποφερτή επιλεγμένη διακινδύνευση, δεν είναι παρά μια «κοινωνική συγ-κατασκευή». Το ενδεχόμενο και το πιθανό του κινδύνου και η αντίστοιχη πρόσληψή του από τους πολίτες καθορίζουν τη διαχείρισή του καθώς και τα επίπεδα προστασίας.

Η *δημοκρατία των κινδύνων* επαφίεται περισσότερο στη γνώση/ απόφαση της κοινωνίας για το αποδεκτό ή μη των κινδύνων και στην ισοκατανομή τους σε όλο το κοινωνικό σώμα.

Δεν είναι νοητό αυτό που είναι ευκαιρία για τους μεν να είναι κίνδυνος για τους δε.

Για να σκεφτούμε όμως έτσι πρέπει ν' αποκτήσουμε και πάλι *εμπιστοσύνη* στη Δημοκρατία και στους θεσμούς της (και ιδίως στους θεματοφύλακες).

Πριν ήταν μόνο το ίσως

Τώρα και το μπορεί

...

Το ίσως ήταν μόνο πριν

Το μπορεί είναι και τώρα

Χρ. Παπαγεωργίου, Τέλος (1)

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Σύμβαση ΟΗΕ για Δικαιώματα Παιδιού

Άρθρο 23

(Προστασία παιδιού με ειδικές ανάγκες)

1. «Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου.
2.τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης».

Ισότιμη συμμετοχή και πλήρης ένταξη είναι οι στρατηγικοί στόχοι. Για την επίτευξη των στόχων αυτών πρέπει να βρούμε νέες επικοινωνιακές τεχνικές, έως και νέα γλώσσα επαφής με το κοινό. Πρώτα όμως απ' όλα πρέπει να προστατευθούν τα δικαιώματα των ανθρώπων, ν' αποφευχθεί ο στιγματισμός και η διακριτική μεταχείριση. Θετικές εικόνες χωρίς στερεότυπα.

*Μη θαρρείς πως σε ξεχάσαμε
που δεν σε προσκαλέσαμε
στα εγκαίνια της νέας εποχής
Θ. Βαής, Αγρός κεραμέως*

ΑΣΠΟΝΔΥΛΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Αν και ορισμένοι ισχυρίζονται ότι η θεωρία των παιγνίων δεν στοχεύει σε μια κοινωνία μηδενικού αθροίσματος, αλλά ότι ο ανταγωνιστικός πόλεμος μετατρέπεται σε συν-αγωνιστική διαντίδραση, η παγκοσμιοποίηση δεν είναι παρά το άλλοθι για τις εφαρμοζόμενες πολιτικές ή για μια νέα γεωγραφία της ανάπτυξης και του αποκλεισμού σε κοινωνίες διακινδύνευσης. Αντιστεκόμαστε.

Ακόμα όμως κι όπου δεν υπάρχουν κοινές λύσεις για όλους δεν έχουν πέσει οι κοινωνικές γέφυρες.

Ακόμα κι αν η ομοιόμορφη καθολική προστασία μοιάζει ανέφικτη, δεν είναι νοητό να έχουμε ένα Κράτος που δεν διέπεται από κοινότητα αξιών, δηλαδή που δεν αναγορεύει το σύνολο των πολιτών σε κοινωνικό υποκείμενο δικαιωμάτων.

*Γιατί όσο το σφυρί
ξεχνάει τα καρφιά
κι ονειρεύεται συνδέσεις
ο κόσμος αφήνει το κακό πίσω του
Κ. Καλαπανίδας, Κι ο ποιητής αθώτερος*

ΑΓΟΡΑΙΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο περιθωριακός άνθρωπος μη-αισθανόμενος άνετα σε κανέναν από τους πολλούς (συχνά αντιφατικούς) κοινωνικούς/ πολιτισμικούς κόσμους στους οποίους ζει και κινείται, απορροφάται από μια «κοινωνική μαύρη τρύπα».

Ο περιθωριακός άνθρωπος δεν είναι τίποτ' άλλο από προϊόν μιας κοινωνικής πόλωσης που είναι υπεύθυνη τόσο για τα γκέτο όσο και για τις τενεκεδουπόλεις. Αντί να υιοθετήσουν κοινωνική πολιτική πολλές χώρες αναπτύσσουν δίκτυα πολιτικού αποκλεισμού με θύματα ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (μετανάστες, παιδιά των φαναριών, άστεγοι, άνεργοι, κ.ο.κ.).

Νέες στρατιές «νέων κολασμένων» στους οποίους μάλιστα μετακυλίεται η ευθύνη ν' αλλάξουν τη μοίρα τους δηλ. «να επαναπροσαρμοσθούν». Για τη φτώχεια –λένε– υπεύθυνοι είναι οι ίδιοι οι φτωχοί. Κι όμως είναι γνωστό ότι η κοινωνία των 2/3 είναι μια πολιτική επιλογή και αποτυχία πολιτικής και όχι μια αναπόφευκτη πραγματικότητα.

Ξένοι,

σε πόλη ξένη...

Φέραμε τη Δημητσάνα στο Περιστέρι

....

Στον ξένο κόσμο βούλιαξε η ζωή μας

και πίσω δεν γυρίζει

Δ. Κανελλόπουλος, Βεδουίνοι στο αττικό τοπίο

«ΤΕΧΝΗΤΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Το πέρασμα από τη δημόσια λειτουργία στο δημόσιο κίνδυνο, από την ενημέρωση της κοινής γνώμης στην ταύτιση της ιδιωτικής TV με την προάσπιση των δικαιωμάτων του κάθε πολίτη, από τα θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος στις ιδιωτικές υποθέσεις, από την αλήθεια στην κατασκευή της πραγματικότητας, ήταν ζήτημα χρόνου και τρόπου.

Η διολίσθηση στις άχρηστες εικόνες μιας χρήσης δεν μπορεί (και δεν πρέπει) να ερμηνεύεται μόνο με οικονομικούς εμπορικούς δείκτες ή με συγκυριακές διαπλοκές. Όχι ότι οι παράγοντες αυτοί δεν έπαιξαν (και δεν παίζουν) κρίσιμο ρόλο. Όμως, τα πράγματα θα είχαν άλλη πορεία, αν δεν είχαμε και εμείς ως ελληνική κοινωνία βολευτεί με τις δύο θεμελιώδεις λειτουργίες της ιδιωτικής τηλεόρασης: *Πρώτον, μας διασυνδέει με το γίγνεσθαι, στο οποίο δεν έχουμε άλλη δυνατότητα πρόσβασης. Έτσι, νιώθουμε ότι είμαστε «μέσα στα πράγματα» (in) και ότι έχουμε ενταχθεί πλήρως στο πληροφορημένο και ενημερωμένο κοινό. Δεύτερον, μας παρέχει γρήγορα και (φθηνά;) καταπραϋντικές και εύκολες λύσεις στις πραγματικές δυσκολίες ή στις εικονικές φοβίες μας.*

Η ιδιωτική τηλεόραση διευρύνει συνειδητά τη σχέση ανάμεσα στην αναπαράσταση και το γεγονός, διότι εμείς έχουμε επιλέξει (για λόγους προσωπικής –και όχι μόνο– ισορροπίας) να βιώνουμε το κοινωνικό φαντασιακά.

Η ιδιωτική τηλεόραση δεν ήρθε για να μας μορφώσει. Ούτε για να μας διδάξει την αρετή. Αυτή είναι η αποστολή άλλων θεσμών και φορέων. Ήρθε για να μας δείξει έναν από τους τρόπους διαφυγής από την σκληρή πραγματικότητα, που συνήθως διαμορφώνουν αυτοί οι οποίοι καταγγέλλουν όσους «βλέπουν σκουπίδια», για να ξεχάσουν ότι και τους ίδιους το σύστημα τους έχει κάνει σκουπίδια.

Πρέπει συνεπώς να μάθουμε (από τους αδρανοποιημένους και τάχατες «αθώους» θεσμούς της οικογένειας και της εκπαίδευσης) πότε ανοίγουμε και πότε κλείνουμε ένα πρόγραμμα, και όχι να μας διατάξει σχετικά ένας πάντα καλοπροαίρετος και παντογνώστης νομοθέτης.

Η ιδιωτική τηλεόραση ακολουθεί το δρόμο της και ελπίζω να βρει καλύτερα μονοπάτια σωστής ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Κι εμείς, ως λαός, ακολουθούμε το δρόμο μας, που λίγο διαφέρει από τα μηνύματα της τηλεόρασης.

Εδώ πρέπει να γίνει «η αλλαγή σταθμού».

Αγοράζουμε...

*τα τηλεοπτικά δικαιώματα της εκτέλεσης
από τους ίδιους τους μελλοθανάτους*

Γ. Κουβαράς, Θανατική τιμή

«ΑΨΥΧΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Παληά αντιστεκόμενοι και μη προσδοκούσαν κι ονειρεύονταν έναν κόσμο ελευθερίας και συνευθύνης. Ένα Κράτος – εγγυητή της τήρησης του Συντάγματος και των νόμων. Μια Βουλή – πολυφωνική έκφραση τάσεων και ιδεών. Μια κοινωνία – στην υπηρεσία του αδυνάμου και του αποκλεισμένου.

Ο αγώνας τους είχε νόημα, καθώς και το όραμά τους προσημείωνε (και σηματοδοτούσε) χρόνο, τόπο και ανθρώπους. Δεν ήταν δηλ. ούτε ρεαλιστικός εφησυχασμός ούτε ονειροπαρμένη ουτοπία.

Σήμερα όλα και όλοι βρίσκονται σε σύγχυση. Το Κράτος μοιάζει με μια μεγάλη (μονοπωλιακή) επιχείρηση «συγκλίσεων» και η Δημοκρατία έχει ταυτισθεί με μηχανισμούς κατανομής πιστώσεων σε διάφορους και διάσπαρτους (επ)αιτούντες φορείς.

Η κοινωνία ρυθμίζεται με νόμους και διατάγματα και (τρομο)κρατείται με τηλεοπτικές αποκλειστικότητες (εγκληματικού, φορολογικού ή ηθικοπαιδαγωγικού περιεχομένου).

Μαγεία που ασκούν

οι ακροβάτες στο κοινό

Πόσοι όμως τους μιμούνται

στ' άλματά τους;

Ειρήνη Τόλη, Ακροβατισμοί 1

ΑΔΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Σήμερα, ακόμα και οι εθελουφλούντες, αναγνωρίζουν σημάδια ηθικής/ πολιτικής κατά-πτώσης. Το σύστημα διακυβέρνησης έχει πάρει χαρακτηριστικά άρρωστης εξουσίας. Δεν είναι μόνον το ότι οι περισσότεροι έχουν ξεκοπεί από τα προβλήματα του κόσμου, ούτε το ότι ενδιαφέρονται κυρίως για το μέλλον τους και δευτερευόντως για το παρόν της χώρας τους, ούτε το ότι έχουν αναγάγει την αλαζονεία ή την απεριγραπτή αφέλεια σε εκσυγχρονιστικό στυλ διαχείρισης.

Το χειρότερο είναι ότι διασπούν τη χώρα και το λαό.

Οι πετυχημένοι με τους πετυχημένους και οι χαμένοι με τους χαμένους. Αυτό είναι το κεντρικό (μη ομολογούμενο δημοσίως) σύνθημα του (τρίτο)κοσμικού εκσυγχρονισμού.

Όσοι συμφωνούν, ορθώς προσκαλούνται και προσέρχονται στη γιορτή. Όσοι διαφωνούν, δεν έχουν πια ούτε το δικαίωμα ούτε το άλλοθι να λένε ότι δεν έχουν καταλάβει τί συμβαίνει.

Η απάντησή μας: Ενότητα κι αγώνα για δίκαιη και ίση κατανομή όλων των αγαθών του πλανήτη σε όλους τους κατοίκους του.

*Τόσοι βιγλάτορες
τόσοι φρουροί
κανείς δεν άκουσε
δεν είδε*

δεν έρριξε μια σαϊτιά...

Μιχ. Χατζηπροκοπίου, Οι Λαιστρογόνες

«ΑΥΤΑΡΕΣΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Κοινός παρονομαστής της Νέας Κυβερνώσας Τάξης: εμείς μόνο ξέρουμε, εμείς είμαστε Ευρωπαίοι και κοσμοπολίτες, εμάς εμπιστεύονται τα μεγαυσυστήματα.

Κοινό χαρακτηριστικό αυτών των παντοκρατών: κατιτί να κερδίσουν.

Ουδείς (θέλει να) γνωρίζει το βάθος του ρόλου του. Ουδείς ενδιαφέρεται για το αν θα τον παίξει ιστορικά σωστά (δηλαδή υπέρ του λαού). Ουδείς αισθάνεται την ανάγκη ν' απολογηθεί (ή έστω να κοκκινίσει). Ουδείς κόπτεται για την τήρηση των διαδικασιών και της διαφάνειας. Όλα είναι επικοινωνία. Όλα είναι συνταγές. Όλα είναι εφέ. Όλα είναι «δούναι και λαβείν». Όλα είναι συγκυρία.

Οι ρόλοι –και καμιά φορά μαζί τους και οι θεσμοί– διολισθαίνουν. Η δημοκρατία γίνεται ακόμα πιο αδύναμη και ευάλωτη.

Η λαϊκή κυριαρχία εκχωρείται με το κομμάτι σε εξωπολιτικούς και εξωθεσμικούς παράγοντες. Πολιτική και ιδεολογική ανομία. Ο καθένας ό,τι «του γουστάρει». Στον καθένα ό,τι «του χρωστάμε».

Σ' αυτή την light Δημοκρατία αντιτεινουμε μια δημοκρατία – μάνα που σκεπάζει όλα τα παιδιά της, γιατί όλα έχουν τα ίδια δικαιώματα (αλλά και την ίδια προσωπική ευθύνη).

*Ο κόσμος είναι περισσότερα
απ' όσα έχουμε γνωρίσει*

Λ. Αξελός, Βασίλειμα των ίσκιων

«ΛΑΜΠΕΡΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Απορία πρώτη: Γιατί εξαφανίστηκε από τη γλώσσα των πολυλογάδων περιπλανώμενων καθοδηγητών ο όρος «κατεστημένο»; Μήπως έγιναν πια οι ίδιοι εκπρόσωποι (ή καλύτερα εμπορικοί αντιπρόσωποι) αυτού του «ξενόφερτου, αντιλαϊκού, διεφθαρμένου κατεστημένου», που τόσα χρόνια καταγγέλλαμε;

Απορία δεύτερη: Γιατί τόσο εύκολα συμβιβάστηκαν με αυτό που τόσες γενιές πάλευαν για να αλλάξει; Τί χρωστάμε άραγε (ως χώρα, ως λαός, ως ηθική) στην απαστράπτουσα αστική τάξη; Γοητευτήκαμε από τις αρχές της και την προοδευτική της στάση; Το «σοσιαλιστικό» μας όραμα συνίσταται στο να γίνουν όλοι οι Έλληνες σαν κι αυτούς; Θέλουμε να τους μοιάσουν τα παιδιά μας;

Απορία τρίτη: Ποια είναι ακριβώς τα όρια της «πολιτικής του αποτελέσματος» (χωρίς αρχές, αξίες και κανόνες);

Εμείς, οι συχνά ηττημένοι, αλλά όρθιοι, ανθρωπinoι και αλληλέγγυοι, έχουμε μάθει να ξεχωρίζουμε την κοινωνική καταξίωση στη συνείδηση του λαού από την κοσμική προβολή στις οθόνες των ΜΜΕ.

Και κυρίως έχουμε μάθει να στεκόμαστε όρθιοι ακόμα κι όταν οι καιροί μας σπρώχνουν σε «ξένες αγκαλιές».

*Τόσο προσωπεία
που τα βρίσκουν
και τα φορούν;
Πόσα έχει ο καθένας τους;
Πώς καταφέρνουνε και βρίσκουν
το κατάλληλο για την περίσταση;
Γ. Βουλγαράκης, Προσωπεία*

ΑΝΕΥΘΥΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Είναι αδιανόητο, στη χώρα όπου δίδαξαν με το παράδειγμά τους ο Σωκράτης και ο Αριστείδης, οι σύγχρονοι δημόσιοι άνδρες (και γυναίκες) να κρύβονται πίσω από νομοθετικά κενά, από νομολογιακές ερμηνείες ή από «διαπλεκόμενες συγκαλύψεις» για να αποφύγουν την οποιαδήποτε ευθύνη και κύρωση.

Υπάρχει άλλη, περισσότερο έντιμη, καθαρή, συνεπής, ακόμα και politically correct πράξη από το να κάνεις δημόσια αυτοκριτική, να αναλαμβάνεις τις πραγματικές σου ευθύνες και να παραιτηθείς;

Κι όμως. Ο ένας κρύβεται πίσω από τον άλλο, άπαντες μικραίνουν, γίνονται νάνοι για να μη φαίνονται και τους αναγνωρίζει ο κόσμος.

Ούτε ένας, μα ούτε ένας, δεν έχει παραδεχθεί δημοσίως και ειλικρινά το λάθος του. Όλο υπαινιγμοί και μελλοντικές αποκαλύψεις (που ποτέ δεν γίνονται) από αυτούς που τελικά χάνουν. Όλο κηρύγματα και αλαζονεία από αυτούς που για την ώρα την σκαπουλάρουν.

Πώς άραγε χτίζεται η αξιοπιστία του πολιτικού λόγου όταν δεν γίνεται σεβαστή η άλλη όψη, δηλ. η ευθύνη για τις πολιτικές πράξεις; Μήπως –ελλείψει υπευθύνων– πρέπει να αρχίσουμε να κυνηγάμε όποιον από αυτούς δηλώνει ότι είναι «προσωπικά ανεύθυνος»; Αν οι ίδιοι δεν είναι σε θέση να (ξε)χωρίσουν και να πάρουν απόσταση από τους φαύλους και τους ανίκανους, μήπως η λαϊκή ράβδος πρέπει να πέσει επί δικαίων και αδίκων μέχρι να βρουν το θάρρος οι μεν να καταδείξουν τους δε;

*Κάτω από το όνειρό μας
κρέμονται παλτά με τις τσέπες
γεμάτες υποψίες.*

Πώς θα το αντέξουμε αυτό το βάρος;

Κ. Ταβουλτσίδης, Ύμνος υπέρ των πρώην
ομόσπονδων κρατών

ΑΝΙΣΤΟΡΗΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Άνθρωποι και ποντίκια κυκλοφορούν σε όλους τους χώρους. Και στους αυτοδιοικούμενους και στους κλειστούς και στους υπεράνω υποψίας. Για να μη γίνουμε όλοι όμηροι (και άμοιροι αντάμα) των «κυκλωμάτων», ας κοιτάξουμε μέσα μας και γύρω μας χωρίς αλαζονεία και αυταρέσκεια, χωρίς μίσος και προκατάληψη.

Το πρόβλημα με τις αντιλήψεις και πρακτικές ορισμένων πολιτικών, οι οποίοι δείχνουν (και αισθάνονται;) ότι με τη συμμετοχή τους και μόνο στην κυβέρνηση μεταβάλλονται (δια του χρίσματος;) σε τεχνοκράτες και εξυψώνονται (δια της επιφοιτήσεως;) σε υπέρτατους και αλάθητους κριτές, είναι ότι στη χώρα μας ποτέ η Ιστορία δεν παίχτηκε με ασκήσεις επί χάρτου.

Γράφηκε, με αίμα και αγώνα, από τους υπερασπιστές των «αδυνάτων» κινήσεων και όχι τους γραφειοκράτες των (μοναδικών) «δυνατών» λύσεων.

*Πόσες επαναστάσεις δεν προδόθηκαν
από μικρούς ανθρώπους
σε μεγάλες στιγμές της Ιστορίας...*
Δ. Κοσμόπουλος, Προπομπός

ΑΠΑΝΘΡΩΠΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ορισμένοι κατηγορούν το Κράτος Πρόνοιας ως Κράτος της παρασιτικής τεμπελιάς, ως όργανο παράλυσης και καθυστέρησης, ως παράγοντα πτώσης της ποιότητας του εργασιακού ήθους της κοινωνίας.

Τα κοινωνικά δικαιώματα και οι κοινωνικές παροχές ενοχοποιούνται για τη χαμηλή παραγωγικότητα.

Η ατομικότητα (εργαζόμενου ή απασχολήσιμου) προβάλλεται ως μοντέλο.

Ο αναδιανεμητικός ρόλος και σκοπός του κοινωνικού Κράτους δεν θεωρείται ως δίκαιο αίτημα κοινωνικής δικαιοσύνης. Στο όνομα της διεθνούς ανταγωνιστικότητας η κοινωνική προστασία των εργαζομένων διαπομπεύεται και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι χωρίζονται.

Εμείς δεν βάλουμε ποτέ την ουρά στα σκέλια, γι' αυτό και αδιαφορούσαμε για τους ισο-σκελισμένους προϋπολογισμούς.

Δεν κλείσαμε ποτέ την πόρτα μήτε σ' εχθρό μήτε σε φίλο, γι' αυτό και ανπιστεκόμαστε στη λογική των αποκλεισμών και στη μοίρα των (τάχατες) αποκλεισμένων.

Δεν ταπεινώσαμε ποτέ τον άτυχο ή τον χαμένο, δεν τσακίσαμε περηφάνιες, γι' αυτό και αρνούμαστε να ταυτισθούμε με τους «ταπί και ψυχραιμους» λογιστές – διαχειριστές των ανθρώπινων ονείρων.

Σ' αυτή την πατρίδα ή θα σηκωθούμε όλοι ψηλά ή θα σκύψουμε όλοι μαζί.

*Σαν την ηχώ της καμπάνας
Κι η φωνή της συνείδησης
Δεν μας αφήνει ποτέ αδιάφορους...
Ειρήνη Τόλη, Συνείδηση*

ΑΣΥΜΦΙΛΙΩΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Όσο αυξάνει η ανεργία τόσο πληθαίνουν και οι προκαταλήψεις έναντι των ανέργων αλλά και των άλλων «κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων».

Παλαιότερα επικίνδυνες τάξεις εθεωρούντο οι εργαζόμενοι.

Σήμερα όλοι φοβούνται τις αντιδράσεις των μη-εργαζομένων.

Η κοινωνία βρίσκεται σε οριακή κατάσταση κοινωνικού ρήγματος που οδηγεί σε κρίση τη σύγχρονη Δημοκρατία και τους θεσμούς της.

Το 1/3 των ευρωπαίων πολιτών αποκλείεται εκ των πραγμάτων και αφετηριακά ενώ το όραμα για μια καλύτερη ζωή.

Πρέπει ν' αλλάξουμε πρότυπο αναπαραγωγής της συνόλης κοινωνίας και όχι ν' αναφερόμαστε μόνο στους νικητές (προσαρμοσμένους ή πετυχημένους) οι οποίοι συχνά είναι και οι αποκλειστές.

Τούτο σημαίνει νέες κοινωνικές συμμαχίες, νέοι κοινωνικοί θεσμοί, νέα σχέδια δράσης της κοινωνίας των πολιτών, νέες απαντήσεις στα παλαιά ερωτήματα.

Η κοινωνική συνοχή εκφράζεται με την αλληλεγγύη και τον κοινωνικό δεσμό.

*Εξηγήσεις φυσικά εύκολα βρίσκονται
μα ο απορφανισμός
μένει*

Λ. Κούσουλας, Μουσικής τύχαι

ΙΣΟΔΥΝΑΜΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Τα τόσα χωρισμένα ζευγάρια και τα διαλυμένα σπίτια, η βάρβαρη κακοποίηση και η ενδοοικογενειακή βία, η μοναξιά για δύο και η αναζήτηση τριγωνικών περιπετειών, το «παιδί – πακέτο» και το σύνδρομο της Μήδειας, η πετυχημένη καριέρα και η χαμένη ψυχική ισορροπία, όλα αυτά μοιάζει να μας φωνάζουν ότι η ισότητα δεν είναι παρά μακρινό όνειρο.

Οι κατακτήσεις στο θεσμικό επίπεδο δεν είναι πλέον αναστρέψιμες. Οι κοινωνικές αντιλήψεις όσο πάει και βελτιώνονται. Οι πολιτικοί σχηματισμοί, θέλοντας και μη, προωθούν πολλές υποψήφιες σε καίριες θέσεις. Φιλοσοφικά, ιδεολογικά, αξιολογικά η ισότητα κερδίζει έδαφος.

Χρειάζεται όμως περισσότερη δουλειά στη βάση. Δηλαδή στην καθημερινή μας πρακτική και στις στερεότυπες αντιλήψεις μας.

...

Μεταθέτω τα όρια της ηθικής

Αναθεωρώ τη ζωή μου

Δ. Κοσμόπουλος, Αναθεώρηση

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Στο άρθρο 22 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ορίζεται ότι ο καθένας, ως μέλος της κοινωνίας, έχει δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλεια και στην ικανοποίηση των βασικών του δικαιωμάτων, ώστε να διαφυλαχθεί η αξιοπρέπειά του και ν' αναπτυχθεί ελεύθερα η προσωπικότητά του.

Η καταπολέμηση της κοινωνικής αδικίας είναι υποχρέωση Κράτους και κοινωνίας όχι για λόγους φιλανθρωπίας, τάξης και ησυχίας ή ελεημοσύνης αλλά ως κοινωνική λειτουργία, που αναβαθμίζοντας τον άνθρωπο και την εργασία του, καθίσταται και αλληλέγγυα.

Ο *εθελοντισμός* συνιστά μια κοινωνική αξία, μια έκφραση συνδρομής και αλληλεγγύης και όχι μια ιδιωτική φιλανθρωπική δραστηριότητα. Στην κοινωνία της γενικευμένης διακινδύνευσης δεν νοείται στάση ατομικής αδιαφορίας.

Ανάμεσα στους *στόχους του εθελοντισμού* είναι η διεκδίκηση των μη πραγματοποιημένων θεμελιωδών δικαιωμάτων και οι πρωτοβουλίες για μεταρρύθμιση των κοινωνικών πολιτικών του κράτους.

Η κοινότητα συνιστά τον κατ' εξοχήν *χώρο εθελοντικής εργασίας* αφού οι συνπολίτες διακατέχονται από αλτρουιστικό πνεύμα και συνειδητοποιούν γρήγορα ότι τα τείχη του κοινωνικού αποκλεισμού (και του ρατσισμού) μόνο με παροχή προσωπικών υπηρεσιών για σκοπούς αλληλεγγύης μπορεί να εκπορθηθούν.

Η *αυτο-οργάνωση των εθελοντικών οργανώσεων* μπορεί ν' αναπτυχθεί ιδιαίτερα μέσα στην κοινότητα αφού συνάδει με τις αντιλήψεις των νέων ανθρώπων για πολιτικοποίηση της κοινωνίας και κοινωνικοποίηση της πολιτικής.

*Το σώμα μου δυναμώνει
όταν η πόλη δεν εξασθενεί
Π. Καραβασίλης, Το βάρος*

ΑΔΙΑΦΘΟΡΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η διαφθορά εθεωρείτο αρχικά «προδοσία της ευθύνης προς το δημόσιο συμφέρον». Στη συνέχεια μετεξελίχθη σε παράνομο, παρεκκλίνοντα, ανήθικο μηχανισμό της εξουσίας, με στόχο *αφενός* την κάλυψη των θεσμικών κενών (*machine politique*) κι *αφετέρου* την απόκτηση πολιτικού οφέλους (ή και εξυπηρέτηση εθνικού συμφέροντος).

Η κοινωνική ανοχή του σχηματισμού και της λειτουργίας τέτοιων *δικτύων* δεν οδηγεί μόνο στην *πελατοποίηση* και την *ευνοιοκρατία* αλλά καταλήγει στην παράκαμψη της επίσημης πολιτικής εξουσίας.

Τα αόρατα νήματα της εξουσίας και οι ευκαιρίες πρόσβασης και εκμετάλλευσης των δικτύων, η επιρροή των *lobbies*, η διαπλοκή και οι πελατειακές σχέσεις δεν συγκροτούν *ευκαιριακό πλαίσιο ανεντιμότητας* διαφθορέα και διεφθαρμένου αλλά *ένα άτυπο πολιτικό σύστημα*, το οποίο είναι ταυτόχρονα και *δίκτυο κοινωνικο-οικονομικής διαφθοράς* (με κύρια χαρακτηριστικά το κέρδος, την εξουσία και την ομερτά).

Πρέπει να παρέμβουμε αρχικά στην *ποιότητα της Δημοκρατίας* μας και δευτερευόντως στις *επιμέρους δομές*.

Πρέπει να ξεχωρίσουμε τη διαφθορά μικρόκοσμου από αυτή των μεγάλων κοινωνικοπολιτικών συστημάτων (με ηθική, οικονομική ή πολιτική φόρτιση).

Ας μην ξεχνάμε ότι η έννοια της διαφθοράς είναι σαν αυτή της *αλήθειας*, δηλ. δεν υπάρχουν αντικειμενικές στατιστικές επαλήθευσης, γι' αυτό και συχνά η εξουσία χρησιμοποιεί τη διαφθορά (που η ίδια παράγει) και ως *άλλοθι* (αυτο)κάθαρσης (ηθικού και όχι πολιτικού χαρακτήρα).

Δεν πρέπει λοιπόν σε καμία περίπτωση η μάχη κατά της διαφθοράς να εναποτεθεί σε μηχανισμούς «εξυγίανσης» ή σε υπηρεσίες εσωτερικών υποθέσεων ή να δημιουργήσουμε Κράτος Δικαστών ή ειδικούς neo-managers.

Πρέπει να ενισχύσουμε τις οριζόντιες δυνάμεις της Δημοκρατίας για ν' ακυρώσουμε τις κάθετες.

Δημοκρατικός – Κοινωνικός Έλεγχος – Διαφάνεια – Λογοδοσία = Ίδου το τετράπτυχο της αντι-διαφθοράς.

Το μεγάλο ψάρι

δεν τρώει ποτέ

το μικρό πουλί.

Λ. Κούσουλας, *Μικρή μπαλάντα
του ποιητή*

ΠΕΡΙΦΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ούτε το δικαίωμα στη ζωή, ούτε το δικαίωμα στην ευτυχία αναγνωρίζονται σε αυτούς που «είναι απρόθυμοι να κάνουν κάτι για να βελτιώσουν την κατάσταση τους». Νοιώθει κανείς ότι δεν διεξάγεται κοινωνικός αγώνας κατά της φτώχειας και της ανεργίας αλλά ένοπλος πόλεμος εναντίον των φτωχών και των ανέργων.

Η «συναίνεση χωρίς συναίνεση» επιβάλλεται μόνο μέσω της πειθαρχίας και του ελέγχου. Η παγκοσμιότητα της καταστολής, οι παγκόσμιοι ηλεκτρονικοί χωροφύλακες και προστάτες καλούνται ως «συνοδευτικές υπηρεσίες» να επιβάλλουν όχι μόνο την τάξη αλλά και τους νέους κανόνες ζωής.

Αρνούμαστε να γίνουμε συνέταιροι / συνένοχοι σε μια Εξουσία που δέχτηκε να προσληφθεί υπηρέτρια της αγοράς.

Αρνούμαστε τα κοινωνικά μοντέλα που τα παράγουν οι επενδύσεις και όχι οι επαναστάσεις.

Θα ζήσουμε στην «κοινωνία των κοινωνιών» κρατώντας ως σημαία μας το δικαίωμα στην ανυπακοή.

Θα ζήσουμε ερήμην της κοσμικότητας των σαλονιών και υπέρ των απλών ανθρώπων. Την ελευθερία μας θα την κερδίζουμε μέσα στην κοινωνία και μαζί με τους συγ-κοινωνούς μας.

*Τρία βήματα μπροστά,
δύο πίσω.
Δύο βήματα εμπρός
ένα πίσω
μετά στο ένα
και τώρα στα γόνατα.
Έλεος!
Φ. Μούλιος, Ο χορός*

ΕΡΤΖΙΑΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Το ραδιόφωνο είναι ένα «τυφλό μέσον επικοινωνίας» με δύσκολες αναδράσεις, χωρίς διαρκές μήνυμα, με φωνές, σιωπές και φαντασία ως κύριο υλικό του, με το χρόνο κι όχι το χώρο σύμμαχό του. Το ραδιόφωνο κινείται στον ενεστώτα χρόνο χωρίς βέβαιο τέλος, επιτρέπει στον ακροατή να ασχολείται με κάτι άλλο ή να ακούει ομαδικά, σπάει τη μοναξιά και την απομόνωση προσφέροντας συντροφιά. Ατμοσφαιρική μουσική, δραματουργική τέχνη, ψυχαγωγία, «νεότερα νέα» από όλα τα ΜΜΕ συνδέουν την πραγματικότητα με τη φαντασία.

Ο ακροατής και ο ακουστής μπαίνουν στο παιχνίδι των διακωδικοποιήσεων (όπου οι λέξεις αντιστοιχούν ή και αντικαθιστούν εικόνες), κατασκευάζουν μόνοι τους ρόλους που ταιριάζουν στον καθένα ξεχωριστά.

Το ραδιόφωνο στηρίζεται αποκλειστικά στον ήχο, γι' αυτό και υπόκειται σε τεχνολογικούς/ επικοινωνιακούς περιορισμούς αλλά και σε προνομιακές σχέσεις άμεσης και αμφίδρομης επικοινωνίας με τον ακροατή. Το ραδιόφωνο είναι «θερμό μέσον επικοινωνίας», δεν στοχεύει σε ταυτίσεις αλλά στηρίζεται σε λέξεις – κλειδιά.

Η έλλειψη εξάρτησης του ακροατή από το συγκεκριμένο χώρο τοποθέτησης της συσκευής λήψης, η πυκνότητα κάλυψης του χρόνου εκπομπών, η τεράστια αύξηση των επιλογών, η εξειδίκευση των προγραμμάτων προκαλούν αναταράξεις στο πεδίο (και το βαθμό) προστασίας της πληροφόρησης. Το αμυντικό δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση με δυσκολίες «χωράει εννοιολογικά» στο τόσο μεγάλο και τόσο διαφοροποιημένο είδος μηνυμάτων.

Το θέμα δεν είναι να μετουσιώσουμε τον πολιτισμένο ακροατή σε εξαγριωμένο όχλο ή ένθερμο οπαδό, δια μέσου «ύπνωσης και υποβολής», ούτε να μετατρέψουμε τη «συμμετοχή» σε «καθοδήγηση», αλλά να διαμορφώσουμε προϋποθέσεις ώστε οι κατά τον Lippmann «δράστες ακροατές» να κινούνται στο πεδίο της αλληλεπίδρασης (διευρύνοντας το δημόσιο διάλογο).

Σε μια δημοκρατία όλες οι κοινωνικές δυνάμεις πρέπει να μπορούν να εκφράζονται ισότιμα μέσω ραδιοφώνου επιβεβαιώνοντας στην πράξη τη διαφορετικότητα των απόψεων και ιδεών (πολιτιστικός πλουραλισμός). Από την άλλη πλευρά, τα ΜΜΕ δεν πρέπει να λειτουργούν «κάθετα», δηλαδή να στέλνουν μηνύματα από πάνω προς τα κάτω, αλλά να ακολουθούν *εναλλακτικές διαδρομές*.

*Στην κρύα νύχτα
η ασφάλεια της πόλης
κατέβηκε στο υπόγειο
έσπασε την πόρτα
και τους συνέλαβε όλους
ακριβώς τη στιγμή που άκουγαν μελωδίες
απ' τον παράνομο ραδιοσταθμό
Σπ. Κατσίμης, Οι παράνομοι*

ΦΙΛΟΖΩΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Οι σχέσεις του ανθρώπου με τα ζώα ανάγονται στη Δημιουργία του Κόσμου. Οι θεωρίες που έχουν αναπτυχθεί επηρέασαν τη συμπεριφορά μας απέναντι σε όντα που για πολλούς «προϋπήρξαν» στη Γη (άρα έχουν περισσότερα δικαιώματα), για άλλους αποτελούν τους φυσικούς προγόνους μας και για μερικούς συνιστούν μια ομάδα έλλογων και συναισθηματικών υπάρξεων που οφείλουμε να προστατεύσουμε.

Η με τον α' ή β' τρόπο «κοινή καταγωγή» ανθρώπων και ζώων έχει βρει την έκφρασή της, τόσο στη μυθολογία, όσο και στη θρησκεία, τη λογοτεχνία κ.λπ.

Η συσχέτιση αυτή μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι η λαϊκή παράδοση πίστευε πως υπήρχε εποχή κατά την οποία ζώα και άνθρωποι δεν διακρίνονταν. Τα ζωντανά πλάσματα ήσαν μισοάνθρωπινα και μισοζώωδη (αν και το ζώωδες είναι λέξη με χυδαίο υπονοούμενο ενώ η λέξη *ζώο* δεν είναι).

Η κυριαρχία του ανιμισμού και του ανθρωπομορφισμού επιτρέπει την παρουσίαση των ζώων ως ελλόγων και νοημόνων όντων που διαλέγονται με τους ανθρώπους και διεκδικούν από τους θεούς. Ο Αίσωπος μέσα από την επιλογή του κατάλληλου «προσώπου – ζώου» ενσαρκώνει τους τύπους της καθημερινής ζωής και εικονογραφεί τις ανθρώπινες αδυναμίες. Ο ανθρωπομορφισμός επέτρεπε την κοινωνική κριτική.

Έτσι π.χ. κάθε μύθος έχει για πυρήνα ένα φυσικό αντικείμενο αλλά αποτελεί και ένα βίωμα (δεισιδαιμονία, πρόληψη κ.λπ.) που εκφράζεται με δικό του τελετουργικό και καθοδηγεί τη συμπεριφορά των ανθρώπων. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι οι μύθοι του Αισώπου, όπου όλοι παρουσιάζονται με ζώα και το δίδαγμα αφορά τους ανθρώπους (π.χ. αετός και αλεπού, αλεπού και τράγος κ.λπ.). Σημαντικό είναι επίσης ότι οι ιδιότητες που δίνονται στα ζώα αντιστοιχούν και σε χαρακτηρισμούς που ακόμα και σήμερα αποδίδονται σε ανθρώπους π.χ. το φίδι που δάγκωσε το γεωργό συμβολίζει τον αχάριστο άνθρωπο, η αλεπού που επωφελείται από τη φιλονικία του λεονταριού με την αρκούδα συμβολίζει τον πονηρό άνθρωπο που χωρίς να κοπιάζει απολαμβάνει τα αγαθά κ.λπ. «Αδέλφια» τα ζώα μας, απαιτούν σεβασμό στα δικαιώματά τους.

*Κι ύστερα μη ξεχνάς
πως όσα πουκάμισα κι αν αλλάξει
το φίδι δεν αλλάζει
Φ. Μούλιος, Μικρές συμβουλές*

ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η παιδεία μας πρέπει να εμπεριέχει «δι-αγωγή ζωής», ο πολιτισμός μας να αποκτήσει την ηθική βάση ενός συστήματος αξιών που δεν (αυτο)αναλίσκονται σε μια μέρα, οι άρρωστες μεγαλουπόλεις και οι φοβίες του μητροπολιτικού ανθρώπου να οδηγήσουν σε μια παιδαγωγική της πρόληψης (στα πλαίσια μιας «τοπικής κοινωνίας με διαρκές βλέμμα» και όχι σε μοναχικές λύσεις ανασφάλειας και μικρής επιβίωσης), η εμπιστοσύνη μας στην ιαματική δύναμη της υγιούς φύσης (ήλιος, αέρας, δροσερές πηγές, ψηλά δέντρα) και η αναζήτηση του συνδυασμού υγείας, πολιτισμού, άθλησης, τέχνης, φυσικού περιβάλλοντος και ατμόσφαιρας ηρεμίας να επανέλθουν δριμύτερες. Οι νέες πολιτείες θα «θεραπεύουν» με τον λόγο, την κίνηση, τη δημιουργία, την τέχνη.

Πρέπει ν' απαντήσουμε στο δίλημμα: προτιμάμε πόλεις-τέρατα, αποκλεισμένες ευπαθείς ομάδες, νοσηρές επαφές, αθλητισμό βιτρίνας και πολιτισμό-show ή χώρους/ διαύλους/ διαδρόμους «τελετουργικών καθαρμών» (που δεν αφορούν μιάσματα, αλλά βεβαρημένα σώματα και ψυχές);

*Όλο και λιγοστεύουν οι αυλές
σε λίγο δεν θ' αποτελμάς να ρωτήσεις
«δί' αυτό το σπάνιον είδος»*

...

Συντροφικής μέθεξης μικροχαρών.

Δ. Κράνης, Οι αυλές

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Είμαστε έλληνες Ευρωπαίοι. Είμαστε υπέρ της ειρηνικής συμβίωσης και κατανόησης.

Είμαστε υπέρ της πολύχρωμης δημοκρατίας.

Όμως το Πανοπτικόν έχει δύο κάτοπτρα.

Ο Μεγάλος Αδελφός έχει δίδυμο αδελφάκι. Νομίζουν ότι μπορούν να μας ελέγχουν, να μας κατευθύνουν, να μας παγιδεύουν, να μας κοροϊδεύουν χωρίς κόστος και, κυρίως, χωρίς να μπορούμε κι εμείς –ως ανώνυμο– και δίχως ταυτότητες – πλήθος, να πράξουμε το ίδιο. Πλανώνται. Μπορεί τώρα να σπρωχνόμαστε για να χωρέσουμε στη Νέα Εποχή, ν' αποφεύγουμε να μαθαίνουμε ποια είναι η αλήθεια, για να μη μας πιάσουν οι τύψεις, να κάνουμε ότι τους πιστεύουμε, για να μη μας βάλουν στο στόχαστρο οι μηχανισμοί τους, αλλά δεν χάνουμε ούτε μνήμη ούτε κρίση ούτε διάθεση ανατροπής. Δεν εκδικούμεθα. Αυτό το έργο το έχει αναλάβει η Ιστορία.

Όμως –με το δικό μας τρόπο– δείχνουμε στους πολίτες του μέλλοντος «ποιους ανθρώπους» να μην εμπιστεύονται ποτέ.

Μπροστά το άγνωστο

Μπροστά το άχρονο

Πίσω δεν έχει επιστροφή

Μιχ. Χατζηπροκοπίου, Περιπλάνηση

ΞΕΓΝΙΑΣΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Τρέχουν τα παιδιά να ξεφύγουν από τους πολιτικούς που μιλάνε για τη νέα γενιά και από τις πρωτο(α)βουλίες των πολιτικοποιημένων επωνύμων. Ως πειραματόζωα αλλά και δυνάμει επικίνδυνους αμφισβητίες, ως ευαίσθητα πρόσωπα χρήζοντα κοινωνικής προστασίας αλλά και κακομαθημένα αλητάκια, ως προϊόντα των αποκλεισμών αλλά και απόβλητα της ανάπτυξης, ως υποκείμενα μίνι-δικαιωμάτων αλλά και αντικείμενα πολλαπλών διώξεων, ως τα παιδιά μας αλλά και τα μη (αναγνωρισμένα και αναγνωρίσιμα;) παιδιά μας αντιμετωπίζει το πολιτικό κατεστημένο αυτής της χώρας τους νέους. Μόνο «τα παιδιά των πολιτικών» (φυσικά ή κλωνοποιημένα σε κομματικούς θαλάμους και διαδρόμους) έχουν ελπίδα. Τα άλλα, είναι απλώς «παιδιά», αφού εξακολουθούν να πιστεύουν τις μαγνητοφωνημένες υποσχέσεις τους.

Τα παιδιά και εμείς δεν θέλουμε να ιδιωτικοποιηθεί ο δημόσιος βίος (για να παίζουμε ελεύθερα στις πλατείες και στις παραλίες, πριν καταληφθούν από τις νταλίκες της ανάπτυξης και τα κοντέινερς του διεθνούς κεφαλαίου), δεν μας αρέσει να εξουσιάζουμε ανθρώπους πονεμένους, χωρίς εξουσία και χωρίς διεξόδους (για να μην ντρεπόμαστε να λέμε ότι είμαστε «αδέλφια» και για να μη χαμογελάνε όταν λέμε ότι είμαστε «αριστεροί»).

Η ομορφιά ανήκει σε όλους

ανεξαιρέτως

Δημοκρατείται

Δ. Πιστικός, Περπατώντας στα βουνά

ΒΙΟ–ΗΘΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Οι κανόνες της βιο–ηθικής είναι αρκετοί για να μας προστατεύσουν από τα στρατόπεδα (πειραματικής) συγκέντρωσης, τις λαθεμένες μεταλλάξεις τύπου Φρανκενστάιν, τις εύκολες λύσεις του ευνουχισμού ή του σωλήνα; Η παρέμβαση στη γενετική διαδικασία, πέραν από τους κινδύνους που περικλείει σχετικά με την κατασκευή «ομοιόμορφων όντων» (έστω και τελειοποιημένων), βρίσκει ανέτοιμη την Ανθρωπότητα να «ελέγξει» (κυρίως ηθικά) αυτά τα «προϊόντα» και να απαντήσει στο καίριο ερώτημα:

Ο «νέος άνθρωπος» θα γεννηθεί τελικά μέσα στο εργαστήριο ή μέσα από ιστορικοκοινωνικές συγκυρίες; Οι βιοϊατρικές έρευνες που στοχεύουν στο να «βελτιώσουν» το άτομο, η ψυχοχειρουργική που φιλοδοξεί να εξαλείψει τη βιαιότητα, ο περιορισμός γεννήσεων στις οικογένειες που παρουσιάζουν εκφυλιστικά στοιχεία, ο ευνουχισμός των βιαστών, η ιατρικοποίηση φαινομένων όπως η λήψη ναρκωτικών ουσιών, συνιστούν μια σειρά «νέων μέτρων».

Η βία του Ράμπο και η βία κατά του Ράμπο –πιθανόν μέσω Robocor– θα αποτελέσουν το κρίσιμο ερώτημα για την αυριανή επιστήμη και τον πολιτισμό.

*Όποιος σώζει μια σπιθαμή ζωής
Σχεδιάζει να λυτρώσει τον κόσμο ολόκληρο.
Π. Καραβασίλης, Ως είθισται – 10*

«ΕΞΩΤΙΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ποτέ δεν κατάλαβα αυτή τη λαχτάρα των πολιτικών ν' αναμειχθούν με την «αριστοκρατία». Μερικοί μάλιστα δεν κρατάνε καν τα προσχήματα.

Όπου κότερο πλούσιου εφοπλιστή, βίλα μεγαλοεργολάβου ή ξενοδοχείο (επιχορηγούμενου από τον ΕΟΤ) επιχειρηματία και να τους, κολλητούς, τάχατες άνετους, καλοκαιρινούς, σινιέ, λες και είχαν παιδιόθεν προετοιμαστεί για τη μεγάλη ζωή. Και οι μεν γόννοι πλουσίων πολιτικών οικογενειών και τζακιών νομιμοποιούνται να κρατάνε επαφή με το σόι τους. Οι άλλοι όμως, τα γνήσια «παιδιά του λαού», τα γεννήματα της γειτονιάς και της συνοικίας, τί έχουν άραγε πάθει και μετεβλήθησαν σε «ουρά της άρχουσας τάξης»; Αν «διαπλέκονται» (ανταλλάσσοντες πληροφορίες –εκ των ένδον– για το Χρηματιστήριο με ποσοστά και μίζες), τότε να 'ναι σίγουροι ότι κάποια στιγμή, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, θ' αδειαστούν. Αν όμως πιστεύουν ότι το κλαμπ των πλουσίων, που χρόνια κυβερνάει αυτό τον τόπο, θα τους κάνει μέλη του (απλώς επειδή έτυχε να γίνουν μέλη μιας κυβέρνησης), πλανώνται πλάνη μεγάλη. Αυτοί όχι μόνο θ' αδειαστούν, αλλά και θα γελιοποιηθούν.

Άλλωστε ποτέ κανείς δεν ανέβηκε σκαλιά με (κωλο)τούμπες.

*Όταν η μνήμη μου θα διαπερνά
το σώμα αυτής της πόλης*

...

*σαν ηδονή
από γλυκό του κουταλιού στον ουρανίσκο*
Δ. Κανελλόπουλος, Φευγαλέο βλέμμα

ΕΝΤΕΧΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Δε γράφουμε για να προκαλέσουμε, γιατί δεν πιστεύουμε σ' ό,τι φαντάζει, λάμπει και βαυκαλίζει.

Δε γράφουμε για να ξεχάσουμε και να ξεχαστούμε, γιατί δε μας φοβίζει το παρελθόν μας ούτε κρυβόμαστε απ' αυτό.

Δε γράφουμε για ν' αρέσουμε στον καθρέφτη μας ή στους δυνατούς, γιατί οι λέξεις εμάς μεν πληγώνουν, αυτούς δε (ελπίζουμε να) τους (συγ)κλονίζουν.

Η τέχνη είναι μια ανάγκη ψυχής. Το θέατρο, το τραγούδι, ο χορός, η ποίηση μας εμ-ψυχώνουν αλλά και μας θωρακίζουν για ν' αντισταθούμε στους καθημερινούς επελαύνοντες βαρβάρους των θορύβων, των ηχείων, των εφέ, των αλλοπρόσαλλων εξ-αγγελιών.

Την τέχνη την αφουγκράζεσαι, την πλησιάζεις, την ακουμπάς, την αισθάνεσαι με κλειστή την πόρτα του «κατ-έχειν» και με ορθάνοιχτα τα παραθύρια του «είναι» σου.

Κι όμως, η καλοκαιρινή τέχνη στην Ελλάδα δεν επιτελεί –τουλάχιστον για τους Έλληνες– αυτή τη «λειτουργία». Αποτελεί μια ακόμη ευκαιρία επίδειξης πλούτου, σχέσεων, γνωριμιών, επαφών, μίτινγκ, κλεισίματος συμφωνιών, ακόμη και μικροσυνωμοσιών.

Στα αρχαία μας θέατρα, στα θέατρα των βράχων, στις θερινές μας παραστάσεις δεν παίζουν οι ηθοποιοί. Πρωταγωνιστές συνήθως είναι οι βεντέτες της πολιτικής, οικονομικής, κοσμικής, τηλεοπτικής «σκηνής» (και των σχετικών παρασκηνίων), οι οποίοι ποζάρουν, φωτογραφίζονται, κουτσομπολεύουν, δηλώνουν.

Όλα τα φώτα στραμμένα όχι προς το άσβεστο φως της τέχνης αλλά προς το εφήμερο λαμπιόνι του star system.

*Μπέρδεψα την ποίηση με την πραγματικότητα
όπως μπερδεύετε κι εσείς
το ποίημα με την ανάλυσή του
Στ. Κουτσούνης, Ανθοδέσμη από μολύβια*

ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Εικονικός Καπιταλισμός

Ο Άρθουρ Κρόκερ υποστηρίζει ότι έχει δημιουργηθεί μια εικονική/ τεχνολογική τάξη η οποία επιδιώκει τυφλά μια πλήρως τεχνολογικ(οποιημένη) κοινωνία, χωρίς να ενδιαφέρεται για την ηθική, την αισθητική, τη δημιουργικότητα, την κοινωνική αλληλεγγύη ή τη δικαιοσύνη. Οι ανθρώπινες αξίες υποχωρούν ή και θυσιάζονται μπροστά στην τεχνολογική πρόοδο και στην ανέλεγκτη επιδίωξη ενός τεχνοκόσμου όπου μόνο οι «νέοι κυβερνήτες» θα νιώθουν ασφαλείς.

Να σημειωθεί ότι –κατά τον Κρόκερ– αυτή η εικονική/ τεχνολογική τάξη είναι επιθετική και αρπακτική, απώτερο δε στόχο της αποτελεί η διάκριση των κρατών σε τρεις κατηγορίες: στην εικονική τάξη των κυρίων, στην τάξη των κλώνων και στην τάξη των σκλάβων.

Εικονική Ζωή

Τα λεγόμενα reality shows μπορεί από τη μια πλευρά να λειτουργούν ως «βαλβίδες ηθών», με την έννοια της εκτόνωσης της ανάγκης για ρήξη/ σύγκρουση με την καθημερινότητα, αλλά και, από την άλλη, πολύ λίγη σχέση έχουν τόσο με την κοινωνική πραγματικότητα όσο και με τη βιωμένη από τον πρωταγωνιστή κατάσταση.

Ο προσκεκλημένος αυτο–ταπειτώνεται, αυτο–μαστιγώνεται, αυτο–γελοιοποιείται, παίζοντας συνήθως ένα ρόλο (και όχι αποκαλύπτοντας την αλήθεια) σ’ αυτό τον τηλεοπτικό «επιδειξισμό». Έτσι άθελά του ίσως προβάλλει μια άλλη ζωή (ή μια άλλη εκδοχή) από αυτή που πράγματι διάγει και βγαίνοντας από το στούντιο αγνοεί «ποιος τελικά» είναι.

Δεν θα κάνουμε πια συναθροίσεις

...

ένα φαξ, ένα τέλεξ

κοστίζουν λίγο

και επαρκούν

Γ. Βουλγαράκης, Ένα φαξ, ένα τέλεξ

«ΣΗΜΑΔΕΜΕΝΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Οι μεν ασφυκτιούν μέσα στον κομματικό, δι-κομματικό, δια-κομματικό εναγκαλισμό. Οι δε προωθούν οριζόντιες «συναινετικές» μετεγγραφές, προσχηματικά διακηρύσσοντας ανανέωση και εκσυγχρονισμό. Με την ίδια τράπουλα (κατά πολλούς σηματοδεδεμένη), με τους ίδιους παίκτες και στην ίδια τσόχα υπάρχει, άραγε, κάποιος να πιστεύει πως θ' αλλάξουμε παιχνίδι;

Τα μεγάλα κόμματα θέλουν να γίνουν ακόμα μεγαλύτερα, καταβροχθίζοντας – μέσα από τις αυτοδυναμίες τους– όλους τους θεσμούς και παραμερίζοντας ή υπονομεύοντας κάθε «μη-καπελωμένη» κοινωνική πρωτοβουλία. Τα μικρά κόμματα θέλουν να γίνουν μεγάλα και δεν έχουν συνειδητοποιήσει ότι στο απλωμένο πολυσυλλεκτικό δίκτυο της αράχνης έχουν μαζευτεί πολλά «σαρκοβόρα έντομα».

Τα κόμματα διακυβέρνησης έχουν την απόλυτη εξουσία ως αυτοσκοπό και την αποτελεσματικότητα των αριθμών ως στρατηγική. Διαφέρουν ως προς την χρησιμοποιούμενη ορολογία (για ιστορικούς, κυρίως, λόγους) και ως προς το κοινωνικό τους προσωπείο (για λόγους διαφορετικής πελατειακής/ εκλογικής κατανάλωσης).

Για ν' αλλάξουμε οριστικά εποχή κι όχι για να μακιγιάρουμε τους φρουρούς σε φλογερούς επαναστάτες, πρέπει να εμπιστευθούμε τους νέους σχηματισμούς (Κόμματα – ορίζοντες κι όχι κάστρα) στα ατίθασα και στα άτακτα παιδιά της πολιτικής κι όχι στους –ακόμα και σήμερα– «ευπειθώς αναφέροντες».

*Δεν μπορούμε νάμαστε βέβαιοι
Δεν μπορούμε νάμαστε χαρούμενοι
Δεν έχουμε περιθώρια πολλά
Γι' αυτό και αμφιβάλλουμε
Λ. Αξελός, Ταξίδι στη νύχτα*

ΦΕΟΥΔΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

- Μακάριοι λοιπόν όσοι γνωρίζουν τους ανθρώπους – μοχλούς των κομμάτων στα θέματα τοπικής («αυτό»)διοίκησης, αυτούς που ανοίγουν πόρτες εξουσίας και κλείνουν τα στόματα των διαφωνούντων.
Μακάριοι όσοι διαθέτουν πολλούς συγγενείς, συνεταιίρους, υπαλλήλους για να τους ψηφίσουν προκριματικά, να τους χειροκροτούν, να μπουν στα ψηφοδέλτια.
Μακάριοι όσοι συντρώγουν με τους πάσης (δια)λογής... άρχες των περιοχών όπου θέλουν να εκλεγούν, αυτούς που μετατρέπουν το ιδιωτικό ή πολιτικό τους συμφέρον σε «κομματική πειθαρχία» ή και ηθικό καθήκον.
Μακάριοι όσοι είδαν τον «Καποδίστρια» όχι ως υπέρβαση εσωτερικών συνόρων και σύνθεση αναπτυξιακών προγραμματισμών, αλλά ως διεύρυνση των πελατειακών δυνατοτήτων, ως ευκαιρία εισόδου στα διαπλεκόμενα (μέσω της εκποίησης του τοπικού πολιτιστικού και φυσικού πλούτου).
Όλοι οι παραπάνω «μακάριοι» ίσως δεν κερδίσουν ποτέ τη βασιλεία των ουρανών, αλλά σίγουρα έχουν αυξημένες πιθανότητες να αλώσουν την αυτοκρατορία των τοπικών θησαυροφυλακίων.
- Βέβαια υπάρχουν και οι άλλοι. Οι ελεύθεροι, οι συνεπείς, οι άξιοι. Οι δήμαρχοι που είναι νέοι, που εμπνέουν το συμπολίτη, που έχουν ως σημείο αναφοράς την παράδοση και προοπτική του τόπου, που ασκούν αρμοδιότητες και όχι εξουσία, που διαχειρίζονται «ψυχές» και όχι μόνο κονδύλια. Ο δήμαρχος πρέπει να μπορεί να εκλέγεται για δύο μόνο συνεχείς τετραετίες, να μένει υποχρεωτικά ένα χρονικό διάστημα χωρίς δημόσιο αξίωμα, ώστε να μπορεί να αναζωογονηθεί ο ίδιος αλλά και να επιτρέψει στην τοπική αυτοδιοίκηση ν' ανανεωθεί.

*Σας υποσχόμαστε ψωμί και νερό
και μια ταπεινή φορεσιά
όταν ο εχθρός μπαίνει στην πόλη
Π. Καραβασίλης, Ως είθισται-12*

ΔΙΧΑΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

- Οι *ανήκοντες* μπορούν να καταταγούν σε τρεις τουλάχιστον κατηγορίες: Στους ανήκοντες σε πολιτική οικογένεια, ομάδα, παρεούλα. Στους ανήκοντες σε κόμμα ή πολιτικό σχηματισμό. Στους ανήκοντες στα προσωπικά «πιστεύω» τους.
- Οι *μη-ανήκοντες* είναι αυτοί που από μικροί είχαν μάθει να παίζουν βόλους με το γειτονόπουλο, χωρίς να ρωτούν τί δουλειά κάνει ο μπαμπάς του. Μη ανήκοντες είναι αυτοί που εργάζονται υπέρ του ανώνυμου και άγνωστου συμπολίτη, χωρίς να ζητάνε γι' αυτή τους την επιλογή αποζημίωση, θαυμασμό ή αναγνώριση/ εξαργύρωση. Μη ανήκοντες είναι αυτοί που γαλβάνισαν την ελευθερία και αυτονομία τους στους κοινωνικούς αγώνες, που μπόλιασαν τη συνείδησή τους με τα οράματα των ηγετών και των λαών, που προδόθηκαν από τους Μεγάλους, που αρνήθηκαν τον «ανοίκειο» (για αριστερούς) εκσυγχρονισμό των απόψεών τους για το τί είναι συντηρητικό. Μη ανήκοντες είναι αυτοί που ματώνουν για να κινητοποιηθούν οι παρούσες γενιές και για να διδαχτούν οι επόμενες τη δι-ιστορική αξία της όρθιας στάσης ζωής. Μη ανήκοντες είναι αυτοί που κάνουν τη χώρα μεγάλη, σεβόμενοι και τιμώντας τις θυσίες του λαού.

*Αφήνουμε τη συνεδρίαση να μακραίνει
τις διαφωνίες να μακραίνουν
τον καιρό να μακραίνει
Λιγοστεύουμε
Γ. Απαρθινός, Συνωμότες*

ΑΣΥΜΜΕΤΡΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Κάθε καλοκαίρι η χώρα μας κόβεται στα τρία. Στην *Ελλάδα* των νησιών, των VIP'S, των in, των πολιτικο-διανοουμένων, των καλλιτεχνο-λεφτάδων, των –για τους περισσότερους– επιτυχημένων (γνωστών και ως «κατεστημένο»). Στην *Ελλάδα* των ξεχασμένων χωριών και βράχων, των ξεπεσμένων λουτροπόλεων, των ηλικιωμένων, των αποσυρμένων, των –για πολλούς– αποτυχημένων (γνωστών και ως «λαός»). Στην *Ελλάδα* της πρωτεύουσας, των άδειων λεωφόρων, των σκονισμένων παγκακιών, των περίεργων τουριστών και των ασκόπως (και αφράγκως) περιφερόμενων άστεγων, Αλβανών, Φιλιππινέζων, Πακιστανών και μη περήφανων Βορειοηπειρωτών ή παλιννοστησάντων Ποντίων (γνωστών και ως «γνωστοί – άγνωστοι»).

Αυτές οι *τρεις Ελλάδες*, σπανίως συναντιώνται, όχι τόσο ελλείπει «συγκοινωνούντων διαύλων» (όπως π.χ. παραπεταμένοι γονείς πλουσίων επιγόνων, οικιακοί βοηθοί αριστερών πολιτευτών κ.λπ.), αλλά διότι δεν εμπνέονται από κοινούς μύθους (δεν αγαπάνε, δε θαυμάζουν, δεν έλκονται από τα ίδια πρόσωπα, πράγματα ή και ιδέες).

*Άφησα πίσω μου τους τόπους
που έκλεινε μέσα του το μάτι
κι έστελνε εφόδια στην ψυχή
Άφησα τους τόπους μου να γίνουν μνήμη*

Δ. Κανελλόπουλος, *Μετανάστης μέσα στο όνομά μου*

ΥΠΟΠΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Σήμερα ο πολίτης δεν καλείται στην Ασφάλεια «δί' υπόθεσίν του», αλλά όποιος εκτεθεί υπερβολικά ισχυριζόμενος ότι μπορεί ν' ασκεί κριτική κατά παντός, δέχεται τα πυρά τηλε-κατευθυνόμενων πλεί μείκερ της πολιτικής, την κίτρινη (ή ροζ) παραπολιτική διαπόμπευση από υπόγειους δημοσιογράφους ή και τον επίσημο αποκλεισμό από τους δια-λόγους, ένεκα δυσαρέσκειας κύκλων προσκείμενων στον (όποιο) Αρχηγό, αρχηγίσκο, φίλο του ή παραφυάδα του.

Οι αποτυχημένοι ή και οι επίορκοι της δημόσιας ζωής απλώς αλλάζουν πόστο. Τα δύσκολα χρόνια αναγκάζουν τον κόσμο να προτιμάει τον «αποτελεσματικό» απατεώνα (αφού του κάνει και το δικό του ρουσφέτι) παρά τον ηθικό –εκτός κυκλωμάτων– λειτουργό. Η εξυπηρέτηση ιδίων συμφερόντων υπερισχύει του ήθους, της αξιοπρέπειας και της συνέπειας.

«Ταπεινωθείτε για να χρησιμοποιηθείτε. Αποδεχτείτε για να μην καταστραφείτε. 'Η μ' εμάς ή με κανέναν».

*Φθήγνυνε τόσο στους καιρούς μας
το αίμα των αθώων;*

Μ. Πέτρου – Βενετσάνου, Αρχάγγελου του τρόμου

ΑΥΤΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Οι νέοι μας, τα παιδιά μας, ζουν κάτω από το άγχος του πανοπτικού και τιμωρητικού συστήματος που εμείς «χειριζόμαστε».

Κι όμως, οι σημερινοί νέοι ούτε «κοιμούνται» (για να βλέπουν όνειρα) ούτε εκστασιάζονται (για να βλέπουν οράματα). Αγωνιούν και αγωνίζονται για να βρουν το δικό του στίγμα σε μια κοινωνία της οποίας αποτελούν μέλη, αλλά και η οποία ταυτόχρονα τους αντιμετωπίζει ως «ξένους». Μη θέλοντας να εντάξουν το μέλλον στις διαστάσεις του παρόντος, ενός παρόντος κατειλημμένου από τους ενήλικες, οι νέοι μας αντι-στέκονται.

Μολονότι τους καταλογίζουμε ότι ενδιαφέρονται για τα 3Κ (Καριέρα – Κέρδος – Κατανάλωση) ή ότι λατρεύουν το σώμα, μυθοποιούν το χρήμα και διψούν για περιπέτεια, ξεχνάμε να επισημάνουμε το πόσο εμείς τους πιέζουμε και τους ωθούμε να κερδίζουν (χωρίς να τηρούν κανόνες), να δέχονται ως επιτυχία κι ευτυχία οτιδήποτε εμείς τους προσφέρουμε ως τέτοιο, το πόσο τους κάνουμε να φοβούνται τη μοναξιά της αποτυχίας, το στίγμα και την απόρριψη από τους βολεμένους.

Αντί, λοιπόν, να κρίνουμε (και να κατακρίνουμε) τη στάση των νέων απέναντι στη δική μας κοινωνία, ας ξανασκεφτούμε τη δική μας στάση απέναντί τους.

Η σύγκρουση των γενεών και η πάλη των αξιών πρέπει –χωρίς περιττές νουθετήσεις και αναχρονιστικούς δογματισμούς– να μετακινηθούν από το «πουργκατόριο» της εξουσίας στο «εργαστήρι» της κατανόησης και της διαδοχής.

Δεν είμαστε εμείς που θα προτείνουμε στους άλλους πως θα ζήσουν. Αυτό που ίσως χρειαστεί στους νέους είναι να μάθουν να διεκδικούν το δικαίωμα στη διαφορά, στη διαφωνία και στην ουτοπία και να μάθουν να μη θέλγονται από τις εύκαμπτες ιδεολογίες.

*Κάθε Πρωτομαγιά
να ρίχνεσαι ολόκληρος
μέσα στη λάβα των εμβατηρίων
Γ. Απαρθινός, Επαναστάτης*

ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η Γη της νέας χιλιετίας βρίσκει τον έναν στους επτά να πεινάει, 12 εκατομμύρια παιδιά να πεθαίνουν από έλλειψη φροντίδας, έναν Αμερικανό να τρώει όσο 30 Ινδοί, ενώ στις αναπτυσσόμενες χώρες 800 εκατομμύρια άνθρωποι είναι άνεργοι και ένα δισεκατομμύριο αναλφάβητοι.

Η μοναχική καρικατούρα των τενεκεδουπόλεων και των διαφόρων γκέτο, ο ξένος και ο επικίνδυνος παρίας δεν αποτελούν ρομαντικές φιγούρες μυθιστορηματικών ή αγιοποιημένων ηρώων χριστουγεννιάτικων διηγημάτων και αφηγήσεων (του Παπαδιαμάντη ή του Ντίκενς).

Το τραγικό πρόσωπο του καπιταλισμού των φτωχών, των συνανθρώπων μας που στερούνται βασικών αγαθών, δικαιωμάτων και ελευθεριών, αντανakλάται πάνω στον καθένα μας και σκοτεινιάζει το φωτεινό μακιγιάζ των στολισμένων δρόμων. Δεν είναι *ηθικά επιτρεπτό* η μισή ανθρωπότητα να πάσχει και η άλλη μισή απερίσκεπτα να πλουτίζει (και ούτε καν να συμ-πάσχει). Μ' αυτήν την πρακτική μάλλον γυρνάμε αιώνες πίσω και δεν προχωράμε έναν αιώνα μπροστά.

*Δεν είμαι
πλανητικός Εισαγγελέας
να καταγγέλω
από εξωνημένο καθήκον
B. Ψαρρής, Στροφή δεύτερη*

ΨΥΧΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Το μέγα εθνικό ερώτημα παραμένει όμως ανοικτό: Πόσο αισθανόμαστε υπερήφανοι που είμαστε Έλληνες; Πόσο δηλαδή δεν αποκρούομεν απλώς τις επιθέσεις των άλλων, εμμένοντας, για λόγους τακτικής, στις δικές μας θέσεις, αλλά νιώθουμε στις φλέβες μας να κυλάει η ελληνική ιστορία; Και τούτο τί σημαίνει; Νοσταλγία και απομόνωση; Ανανέωση και δυναμισμό;

Από την άλλη, μας αρκεί που μας φωνάζουν ευρω-έλληνες ή νιώθουμε *αμήχανοι* επειδή αγαπάμε μια Ελλάδα που θα μας πληγώνει και θα την πληγώνουμε, θα μας αγκαλιάζει και θα την αγκαλιάζουμε, θα μας ξεχνάει και εμείς ποτέ –σ’ όποια άκρη του κόσμου κι αν βρισκόμαστε– δεν θα την ξεχνάμε; Ας πάψουμε λοιπόν να χτυπάμε τον τοίχο πιστεύοντας ότι χτυπάμε το καρφί. Ποτέ δεν φταίνε οι άλλοι.

Τριανταδύο χρόνια άσκησης στη δημοκρατία πρέπει να μας έχουν διδάξει ότι το ταξίδι στην Ιστορία, εκτός από καπετάνιο και πλήρωμα, χρειάζεται και πυξίδα. Πυξίδα αυτογνωσίας και αυτοσυνείδησης. Για τα *εντός* και για τα *εκτός*.

Υ.Γ.: Όσο για τους Δημάρατους, του Ξέρξη τους αυλικούς, ας μην σκέφτονται πια τη Σπάρτη. Χωρίς αιδώς, βασιλικήν εύνοϊαν αναζήτησαν, ξεχνώντας ίσως πως στο τέλος πάντα οι Έλληνες βγαίνουν νικητές.

*Σαν δεν έμαθες της λευτεριάς
που τραγουδάς
το τίμημα
ποτέ μην πεις πως είσαι ποιητής
Γ. Απαρθινός, Συμβουλή*

ΕΙΡΗΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Πρέπει να το πάρουμε απόφαση. Η εξέλιξη των εθνικών μας θεμάτων συναρτάται απόλυτα με τη διαφύλαξη των εθνικών μας αποθεμάτων (κεφάλαιο στο οποίο συμμετέχουμε όλοι και όχι μόνον οι κρατούντες ή οι ειδικοί).

Το αποκούμπι των ιστορικά δίκαιων θέσεων και το απάγκιο των διακηρύξεων για ειρηνική συνύπαρξη στα Βαλκάνια δεν συγκινούν ή δεν ανατρέπουν διαπλωματίες και εξωτερικές πολιτικές που δε διαμορφώνονται πάνω στις αρχές των Μεγάλων Οραμάτων, αλλά πίσω από τις «τιμές» των Μεγάλων Έργων.

Σαστισμένοι από την ανώμαλη αυτή ευρω-προσγγείωση –καθώς οι περισσότεροι καμωνόμαστε ότι είμαστε απευθείας απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων και ότι θα «κατοικούμε» αιώνια στον Όλυμπο ή στην Ακρόπολη– αδυνατούμε να ισορροπήσουμε και να μετρήσουμε τα σημερινά μας διαθέσιμα επιβίωσης.

Η πατρίδα μας –κι όχι ο άκαπνος πατριωτισμός των μπαλκονιών και των δηλώσεων– δεν τρώει τα παιδιά της, αλλά κρυφοκαμαρώνει γι' αυτά. Δε δημιουργεί –επισήμως ή ανεπισήμως– χρωματιστά λόμπι (που αντιστοιχούν στις ελλαδικές κατηγοριοποιήσεις), αλλά καλεί προσκλητήριο διακομματικής, υπερκομματικής ή και ακομματικής εγρήγορσης.

Όχι τη νίκη, αγόρι μου. Την τιμή

...

Κάνει τόσο κρύο στις κορφές της δόξης

Γ. Απαρθινός, *Απομνημονεύματα ενδόξου
στρατηγού*

ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Μέσα από τους κύκλους των αρμοδιοτήτων–διεκδικήσεων, ο δάσκαλος αδυνατεί πλέον να εγγράψει στάση ζωής στην ψυχή του μαθητή (αυτό τον «εύεργον χάρτην προς απογραφήν») και μεταβάλλεται –ίσως άθελά του πολλές φορές– σε καλό αγωγό–ιμάντα εξουσίας και ιεροκήρυκα της κανονικότητας, της συμμόρφωσης, της ιεραρχίας, της τυποποίησης, της άκριτης αφομοίωσης κανόνων και παραδειγμάτων.

Ο δάσκαλος–διαμαρτυρόμενος εγκαταλείπει την «παιδαγωγική ατμόσφαιρα» και προσέρχεται–υπεισέρχεται στον εξαρτημένο αγωνιστικό συνδικαλισμό, τον επαγγελματισμό ή τη γραφειοκρατική αντίληψη για τις εκπαιδευτικές αλλαγές.

Η παραπάνω τοποθέτηση δεν πρέπει, σε καμία περίπτωση, να εκληφθεί ως έμμεση διακήρυξη της επαναφοράς του μυθοποιημένου ιεροδιδασκάλου ή του απομονωμένου–μονόχνοτου δασκαλάκου.

Ίσα ίσα τάσσομαι υπέρ της ενεργού παρουσίας του δασκάλου στη ζωή. Όμως αυτή η παρουσία πρέπει να εγγυάται στους μαθητές του την αυτονομία της συνείδησης και την ανεξαρτησία της κίνησης.

Διαφορετικά, θα ήταν ως να χειροκροτούσαμε τα πολλά «προσωπεία» του δασκάλου και συνεπώς τη χρήση πολλών γλωσσών επικοινωνίας.

Αυτός ο «πολυσχιδής δάσκαλος» δεν αποτελεί μοντέλο για κανέναν. Με την αντιφατικότητα των κινήσεών του δεν μπορεί να προκαλέσει τίποτα περισσότερο παρά νεύρωση στον ίδιο και αποπροσανατολισμό στους μαθητές του.

Οι λέξεις έχουν κουραστεί

Αισθάνονται γυμνές και απροστάτευτες

Λ. Αξελός, *Ελάχιστες γλυτώνουν*

ΑΚΗΔΕΜΟΝΕΥΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

«Νοσεί (πανεπιστημίου-)Πόλις» για πολλούς λόγους, οι οποίοι έχουν κατά καιρούς καταγγεληθεί (αλλά και στρεβλωθεί) στον Τύπο. Δε θα μιλήσω για τα πολλά που λείπουν από το ελληνικό μετα-εκπαιδευτικό μας σύστημα. Θα σταθώ σε ένα: στην έλλειψη αγάπης (των μη αγωνιούντων δασκάλων για τους αγωνιούντες μαθητές/ φοιτητές τους). Πέρα από τις συνεχείς παραχωρήσεις, προσχωρήσεις, υπαναχωρήσεις, πέρα από τις διεκδικήσεις και τις κατακτήσεις, τις γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και τα εξουσιαστικά σύνδρομα, τους βεντετισμούς και τους φανφαρονισμούς, υπάρχουν οι νέοι που ζητούν από μας να τους δείξουμε το δρόμο προς το Δίκαιο, το Ωραίο, το Ορθό.

Καλές οι δομές και τα συστήματα, αλλά τίποτα και κανένας δεν μπορεί ν' αντικαταστήσει τον αφοσιωμένο δάσκαλο. Τον έντιμο, τον συνεπή, τον πρᾶο, τον ενήμερο, τον αμερόληπτο. Αυτόν που έμαθε να δίνει (κι όχι να παίρνει), που διδάσκει το πώς αντιστεκόμαστε στις «Σειρήνες» (κι όχι πώς ενδίδουμε), που δε βολεύεται, δε δογματίζει, δεν αφορίζει, δεν εμπαιίζει, δε διατάζει, δεν τάζει.

Οι καθηγητές πανεπιστημίου δεν εκλέγονται για να συνδιαλέγονται με την εξουσία ή να συναλλάσσονται με την αγορά, αλλά για να επωμιστούν (την ατομική κυρίως) ευθύνη του εθισμού της νέας γενιάς στην επιστήμη, στην ελευθερία, στη συλλογική προσπάθεια, στην κοινωνική ευαισθησία.

Οι νέοι μας έχουν ανάγκη από όρθιους-ασυμβίβαστους δασκάλους και όχι από αυλοκόλακες, άκαπνους και σκυφτούς εραστές του χρήματος και της δόξας. Το πανεπιστήμιο συχνά παρουσιάζεται κατώτερο των προσδοκιών μας, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι δεν μπορούμε να το φτάσουμε στο ύψος των ονείρων μας (άλλωστε δε φταίει το πανεπιστήμιο αν πολλές φορές εμείς οι ίδιοι κατεβάζουμε τα όνειρά μας στο επίπεδο των αναγκών μας). Ας αφήσουμε τα «πλούσια» επιχειρήματα για το πανεπιστήμιο των επιχειρηματιών (ή των ιδιωτών). Γεμίσαμε δυστυχημένους τεχνοκράτες, επιτυχημένους «σοφούς», που αυτοκτονούν από μοναξιά, τοπ μάνατζερ που διαφθείρονται. Ο δάσκαλος πρέπει να ενδιαφέρεται για τον τρόπο που συλλογᾶται ο φοιτητής κι όχι για τον ισολογισμό του μπάτζετ, να μπορεί να μιλήσει στην αξία/ ποιότητα της γνώσης κι όχι να αποκαλύπτει τα μυστικά δίκτυα των internetarισμένων πακέτων. Ένας είναι ο καθρέφτης της αποστολής μας: τα μάτια των μαθητών μας.

*Αλλά τώρα μην μπερδεύεις τη βροχή
με τις στατιστικές
Γ. Τριάντης, Από ποιόν να ζητήσω;*

«ΑΠΛΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Θεωρώντας όλο τον κόσμο «*σεσημασμένο*» αναζητούμε –όπως οι ιεροεξεταστές– στο πρόσωπο του απέναντί μας τα σημεία εκείνα της μορφής που θα μας επιτρέψουν να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα για την «ουσία».

Από τα σημεία που εμπίπτουν στις αισθήσεις μας (πρόσωπο, ρούχα, χειρονομίες) υποθέτουμε το εσωτερικό στοιχείο (το χαρακτήρα του ατόμου) με ένα είδος «*βιωματικής μετάθεσης και αναπαραγωγής*». Βέβαια, αυτή η κατανοητική διαδικασία συνιστά επικίνδυνη πηγή πλάνης, καθώς μεταφέρει τις υποκειμενικές μας προκαταλήψεις στις κοινωνικές μας σχέσεις αλλά ταυτόχρονα μας προφυλάσσει από ανομικές καταστάσεις όπου δεν υπάρχουν «διακριτικοί κώδικες».

Η *συμπεριφορά – αντίδρασή* μας προς τους συνανθρώπους μας εξαρτάται από τις αντιλήψεις μας γι' αυτούς –όπως έχουν διαμορφωθεί κάτω από τις πολλαπλές πιέσεις κοινής γνώμης, προπαγάνδας, ιδεολογικών μηχανισμών κ.λπ.–, τις προκαταλήψεις και τις εμπειρίες.

Το *image – μήνυμα*, σταλμένο *ακούσια* (το «πρόσωπο» από ανθρωπολογική σκοπιά) ή *εκούσια* (το «πρόσωπο» με κοινωνικοπολιτισμικές παρεμβάσεις) από τον αποστολέα, προσλαμβάνεται από τον αποδέκτη με βάση τον *προσωπικό του κώδικα αξιών* ή *και τις φοβίες του*.

Ο κακός μάγος των παραμυθιών υποσυνείδητα επανέρχεται *per speculum in aenigmate* στη λαϊκή φαντασία με τη μορφή μυθοποιημένων «κακών ανθρώπων» που κυκλοφορούν ανάμεσά μας.

Ολόκληρες ομάδες ανθρώπων *στιγματίζονται* επειδή η στάση τους ανταποκρίνεται μεν στους κανόνες της ομάδας τους, όχι όμως και στις απόψεις της ομάδας του παρατηρητή. Η διαμόρφωση *της εικόνας του «άλλου*» επηρεάζεται από σωρεία παραγόντων.

Οι υποψίες όμως της «ηθικής κατωτερότητας» στρέφονται συνήθως ενάντια σε άτομα που κινούνται έξω από το καθορισμένα όρια κοινωνικής συμπεριφοράς. Ο κομφορμιστής – τυποποιημένος άνθρωπος δεν κινδυνεύει τόσο όσο ο αντικομφορμιστής – αμφισβητίας.

Το άτομο είναι όμως «διαφορετικό» *αν έτσι το βλέπουμε και το αισθανόμαστε*.

Η εικόνα που έχουν *οι άλλοι για μας* καθορίζει και κατευθύνει σε μεγάλο βαθμό την εικόνα που διαμορφώνουμε *οι ίδιοι για τον εαυτό μας*. Φυσική συνέπεια των παραπάνω είναι να παγιδευόμαστε από τις εικόνες αυτές και να είμαστε υποχρεωμένοι στο διηνεκές να «*παίζουμε ρόλους*» που μας επέβαλε το στερεότυπο και δεν επιλέξαμε οι ίδιοι. Αυτή είναι η αρχή (και το τέλος;) της virtual κοινωνικής συμβίωσης ή, καλύτερα, της *εικονικής* (και μόνον) *αυτο* (και *ετερο*-)γνωσίας.

*Η ήττα μου παραμένει
πιο σημαντική από τις νίκες σας
Π. Καραβασίλης, Ωσειή παρών – 32*

ΑΤΡΩΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η δημοκρατική μορφή του Πολιτεύματος (Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία) και η λαϊκή κυριαρχία (όλες οι εξουσίες πηγάζουν από τον λαό) συναποτελούν τα θεμέλια του πολιτειακού βίου της χώρας μας, τον αδιαπραγμάτευτο όρο του πολιτικού και κοινωνικού συμβολαίου. Αυτό το μοντέλο διακυβέρνησης δεν (πρέπει να) αφορά μόνο τις συνταγματικές λειτουργίες. Συνιστά και έναν κατευθυντήριο κανόνα για την οργάνωση και δραστηριότητα όλων σχεδόν των θεσμών και δομών.

Θα ήταν άλλωστε ιδεολογικοπολιτικά αντιφατικό και κοινωνικά συγκρουσιακό ένα σύστημα διαχείρισης των κοινών όπου στην κορυφή της ιεραρχίας θα υπάρχει δημοκρατία και σε όλες τις άλλες πλευρές και εκφάνσεις του δημόσιου βίου θα επικρατεί ένα ολιγαρχικό και αντιλαϊκό πνεύμα.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, θα μπορούσε να ισχυρισθεί κανείς ότι η δημοκρατική αρχή διαχέεται, εμπνέει και προσδιορίζει τη δράση όλων των επιμέρους δημοκρατικών αρχών. Ότι ο δημοκρατικός αρχηγός είναι *primus inter pares* και όχι αφέντης-δυνάστης που αλλάζει κατά το δοκούν τους κανόνες του (δημοκρατικού;) παιχνιδιού. Ότι το δημοκρατικό αρχηγείο δεν συγκροτεί Αυλή (έννοια ασύμβατη με διαφάνεια), αλλά σχεδιάζει κι εκτελεί τις αποφάσεις των (δημοκρατικά;) εκλεγμένων οργάνων.

Η Δημοκρατία και η Πολιτική συναντώνται και αρμονικά συνυπάρχουν όταν ο συνειδητοποιημένος πολίτης υπηρετεί, κρίνει και εκλέγει την ευνομούμενη και δημοκρατικά υπέρ του πολίτη λειτουργούσα Πολιτεία.

Οι λαοί αντλούν μαθήματα

κι από τραγωδίες

όπου παλεύουν ηθικές αρχές

και ιστορίες

Αθ. Τσερπελής, Μέσα Ενημέρωσης

ΑΔΗΛΩΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

- Με το φανάρι ανοικτό ψάχνουν τα παιδιά να βρουν τους γονείς τους. Διαβάζουν γι' αυτούς στις κοσμικές στήλες, βλέπουν φωτογραφίες τους στα περιοδικά ιλουστρασιόν αλλά δεν καταφέρνουν να τους συναντήσουν. Στις γιορτές και στα γενέθλια απλώς «έρχονται δώρα», στις αρρώστιες εμφανίζεται ο οικογενειακός γιατρός, στις μαθησιακές δυσκολίες παρεμβαίνει ο ιδιωτικός δάσκαλος, στις καθημερινές ανάγκες πλάι τους βρίσκεται ο αλλοδαπός οικιακός βοηθός.
Αν σ' αυτό το μοντέλο family προσθέσει κανείς το παιδί-πακέτο των χωρισμένων ζευγαριών, το παιδί-πλεόνασμα των φτωχών νοικοκυριών, το παιδί-πάρκινγκ των εργαζομένων γυναικών, το παιδί-ειδικό θύμα των οικονομικών μεταναστών, το παιδί με σκοτωμένους γονείς, το ναρκοθετημένο-παιδί, θα συνειδητοποιήσει ότι οι απόγονοί μας έχουν στην πραγματικότητα γίνει απο-παιδιά ενός κόσμου όπου το συναισθηματικό στοιχείο μοιάζει να μην απασχολεί κανέναν.
- Με το φανάρι σπασμένο κυκλοφορούν τα παιδιά στους κοινωνικούς δρόμους. Εκεί, σε ξεχασμένες πλατείες κι εγκαταλειμμένες αλάνες, μαθαίνουν πως δεν υπάρχει πια ο όμορφος κόσμος των παραμυθιών, πως οι ήρωες με τα άσπρα άλογα κουράστηκαν, πως οι κακοί μάγοι πήραν την κατάσταση στα χέρια τους, πως κανείς πια δεν τολμάει να πει ότι ο βασιλιάς είναι γυμνός.
- Χωρίς φανάρι τα παιδιά μας (παιδιά όλων αυτών που ζουν στην Ελλάδα) θα διαβάζουν λάθος τα μηνύματα και τα σήματα. Θα συγκρουστούν μεταξύ τους και μ' εμάς αντί να παλέψουν μαζί μ' εμάς κατά των συνθηκών (και των εξουσιαστών) που κάνουν «τα παιδιά των φαναριών» να μοιάζουν με προ-άγγελους ενός αρχέγονου φόβου.

Μικροί και στενοί δρόμοι

γονατίζουν στ' αδιέξοδα

Κι ο ένας, ο μεγάλος.

Μετανάστευση

Φ. Μούλιος. *Ηπειρώτικα τραγούδια*

ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η δύναμη της ζωής προέρχεται από την ίδια την πηγή της ζωής, τη Γαία. Πρέπει να πιστέψουμε στη χθόνια αθανασία (και όχι στην εργαστηριακή). Αντί λοιπόν για απομονωμένα γκέτο απόκληρων πρέπει να φτιάξουμε Ασκληπιεία συμβολικών και κοινωνικών διαντιδράσεων, ως παράδειγμα συμβίωσης και επικοινωνίας, ως ενδοχώρα μη-κανιβαλικών σχέσεων, ως κοινότητα όπου δεν υπάρχουν ξένοι και αποξενωμένοι.

Αντί για πειράματα τεχνο-γενετικής ανασυναρμολόγησης ή ανακατασκευής, προτιμητέο είναι να επανασυνδέσουμε χώρο (φυσικό/ πολιτιστικό περιβάλλον), χρόνο (προτεραιότητες/ ιεραρχήσεις/ ελευθερίες) και ανθρώπους (με την έννοια της ενότητας ψυχής και σώματος του καθενός, αλλά και με την έννοια της ενότητας του ανθρωπίνου γένους συνολικά).

Τα Ασκληπιεία της τρίτης χιλιετίας πρέπει να χτισθούν στη βάση της δημιουργίας ενός δικτύου αλληλεγγύης, υποστήριξης, ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, εξανθρωπισμένης προοπτικής της τραυματισμένης και άρρωστης ανθρωπότητας.

Αντί για ίδρυση «αναπτυξιακών» καζίνο ή παρακμιακών sexylands θα πρέπει τα νησιά μας, οι λουτροπόλεις μας και τα κουφάρια των έργων, που ερήμωσαν μετά το 2004, να πάρουν τη μορφή των τόπων ανα-ψυχής και ησυχίας του ιατήρος Ασκληπιού (και όχι τη μορφή α-τόπων γενικού τζόγου όπως προτείνουν οι τεχνοκράτες, οι μαθητευόμενοι μάγοι των αριθμών και οι θεράποντες ιατροί του εκσυγχρονισμού).

*Τα παλιά καφενεία
μοιάζουνε
ανήμπορα να κρατήσουν
κάτι από τη νιότη τους*

...

Μπουλντόζες και βαριά μηχανήματα

...

Η αντιπαροχή που παίρνει τις ψυχές μας

Δ. Κανελλόπουλος, Τα παλιά καφενεία

«ΟΖΟΥΣΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο εθνικός σχεδιασμός της διαχείρισης των απορριμμάτων *κακώς* συνδέεται με τις τεχνητές διοικητικές διαιρέσεις των Δήμων της Αττικής. Ο πλησιέστερος αποδεκτός χώρος δεν είναι αναγκαστικά περιοχή της Αττικής ή των ορίων της ευρύτερης Περιφέρειας καθώς τίποτα δεν αποκλείει τους *δια-περιφερειακούς ΧΥΤΑ* ή ακόμα και τον ένα και μοναδικό *εθνικό ΧΥΤΑ*. Νομίζω ότι πρέπει ν' αξιοποιηθούν μελέτες με αυτή τη στρατηγική. Με τα νέα μέσα και *μ' ενδιάμεσους σταθμούς μεταφόρτωσης* τα πράγματα δεν είναι και τόσο δύσκολα.

Η Αττική πρέπει να ανασάνει. Ν' αποκτήσει ελεύθερους χώρους και όχι νέες επιβαρύνσεις του περιβάλλοντος. Η *βιωσιμότητα* των προτάσεων δεν σταθμίζεται μόνο με οικονομικά κριτήρια (κόστος) αλλά πρέπει να συνεκτιμώνται τόσο η κοινωνική αποδοχή όσο και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αν δεν μπορούμε να παρέμβουμε στην *παραγωγική διαδικασία* που γεννάει το πρόβλημα, ας στρέψουμε το ενδιαφέρον μας στην *ανακύκλωση* των υλικών και στην *ανάκτηση* ενέργειας (από τα απόβλητα) πριν καταδικάσουμε περιοχές και ανθρώπους να μεταλλαχθούν σε «λειτουργικά κοινωνικά απόβλητα». Τα ίδια ισχύουν και για την *καύση*, δηλαδή τη θερμική επεξεργασία, η οποία είναι λιγότερο επικίνδυνη από τις καύσεις στις χωματερές και τα κτίριά της εντάσσονται ευκολότερα στον ιστό της πόλης.

Απ' το πρωί

μια κίτρινη βροχή

με σχολιάζει

Κ. Μαυρουδής, Από το Νάρθηκα

«ΕΝΑΣΤΡΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Το νέφος έχει ριζώσει στο Λεκανοπέδιο. Μισή ευθύνη στις βιομηχανίες, μισή στα αυτοκίνητα αλλά εξολοκλήρου ευθύνη σε άβουλη Πολιτεία και αδιάφορους πολίτες. Κι ενώ οι ρύποι «εκσυγχρονίζονται» ή και ταξιδεύουν σε όλο το πλάτος του Λεκανοπεδίου (βόρεια προάστια, δυτικές περιοχές κ.λπ.) χωρίς *δάση-φίλτρα* και με *πολιτικό φόβο* να πάρουμε ριζικά μέτρα (π.χ. όχι ΙΧ μέσα στο κέντρο της πόλης) δεν μένει παρά ν' αρχίσουμε να μετράμε τις πληγές στην υγεία και στην ποιότητα ζωής.

Μες στις άραχνες αυλές τους

κλαίει ο άνεμος

Μ. Χωρεάνθη, Δέηση για τον κυρ-Αλέξανδρο

ΗΛΙΟΛΟΥΣΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο εθελοντικός καθαρισμός των θαλασσών (από περιβαλλοντικές οργανώσεις, σχολεία, δήμους κ.ά.) δεν θα κάνει απλώς τις ακτές πιο θελκτικές και το κολύμπι πιο ευχάριστο αλλά θα συμβάλλει στην προστασία του ευρύτερου περιβάλλοντος (αφού ως γνωστόν όλα είναι κρίκοι της ίδιας βιο-πολιτικής αλυσίδας).

*Ίσως μετά την καταιγίδα
να μην ακολουθεί νηνεμία
μα καταιγισμός από αδιάψευστες
μαρτυρίες και πειστήρια
Κ. Ταβουλτσίδης, Ανακωχή*

ΔΙΑΒΑΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο Ουμπέρτο Έκο έχει πει ότι:

«τα βιβλία, δεν σκέφτονται αυτά για μας, αλλά μας υποκινούν για νέες ιδέες».

Αν θέλουμε λοιπόν να διατηρήσουμε κάποια ικανότητα να διαμορφώνουμε μόνοι μας τη γνώμη και την κρίση μας πρέπει να διαβάζουμε.

Προσοχή όμως. Διαβάζουμε για να γίνουμε καλύτεροι, για να ενδυναμώσουμε τις ανθρώπινες αξίες και όχι για ν' αλφαδιάσουμε την πολιτική ορθότητα.

Στόχος της ανάγνωσης είναι να κερδίσει κανείς γνώση και σοφία και όχι πληροφορίες (ώστε να καταστεί ελκυστικότερος στο γυαλί ή στο μπαλκόνι μέσω των δια-παιγνίων ή των δια-κειμένων).

Η ανάγνωση ενός βιβλίου είναι μοναχική περιπέτεια που δεν πρέπει να πάρει τη μορφή ενός επαγγελματικού διαβάσματος και να χάσει την αισθητική της απόλαυση.

Δεν βρίσκεσαι ούτε μπροστά στην τηλεόραση ούτε μπροστά στον ηλεκτρονικό υπολογιστή όταν ανοίγεις ένα βιβλίο.

Δεν διαβάζουμε για ν' αντικρούσουμε ή για ν' ανατρέψουμε αλλά για να μετρήσουμε, να μετρηθούμε, να κρίνουμε και ν' αυτοκριθούμε.

Για να κατανοείς τα προβλήματα του πλαϊνού σου ανθρώπου θα πρέπει να έχεις μάθει να διαβάζεις με όλο σου το είναι (και όχι διαγωνίως, πλαγίως ή επιλεκτικά).

Την αρμονία της γης μου

σκοτώνουνε υποκριτές της διανόησης

T. Μιχόπουλου, Υποκριτές της διανόησης

«ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η Λαϊκή Επιμόρφωση έχει διπλή προοπτική: α) την πλήρη προσωπική ανάπτυξη και β) τη συμμετοχή σε μια ισορροπημένη και ανεξάρτητη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη.

Αντιμετωπίζει την εκπαίδευση ως αναπόσπαστο μέρος της δημοκρατίας, της κατάργησης των προνομίων και της συνολικής προαγωγής μέσα στην κοινωνία των ιδεών της αυτονομίας, της υπευθυνότητας και του διαλόγου.

Η Λαϊκή Επιμόρφωση είναι ένας θεσμός που βοηθάει τους πολίτες να κατανοήσουν τα γεγονότα, να προσαρμοστούν στις αλλαγές του περιβάλλοντος αλλά και να συμμετέχουν στις διαδικασίες των αλλαγών.

*Ανέχομαι το χειμώνα
γιατί έρχεται η άνοιξη*

Π. Καραβασίλης, Ωσει Παρών-3

«ΛΑΪΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Πρέπει να δημιουργηθούν λαϊκά καφενεία όπου θα συναντιώνται και θα συζητάνε νέοι και ηλικιωμένοι για προβλήματα Δημοκρατίας, για εθνικά θέματα, για κοινωνικά ζητήματα. Αυτά τα ανοιχτά λαϊκά «Πανεπιστήμια» θα επιτρέπουν την αλληλογνωριμία των κατοίκων της συνοικίας, το συνεχή διάλογο και την ανταλλαγή επιχειρημάτων, την ενεργητική συμμετοχή στη ζωή του τόπου και της χώρας.

*Υπάρχουν πολλά ακόμα
που περιμένουν να ειπωθούν
Λ. Αξελός, Η λοιδορία των μύθων*

ΖΩΓΡΑΦΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η αφαίρεση των *διαφημιστικών πινακίδων* από τα κτίρια σε συνδυασμό με ειδικό φωτισμό του νέου σκηνικού «των γυμνών τοίχων» καθώς και ένα δημιουργικό *πρόγραμμα γκράφιτι* (κυρίως για νέους καλλιτέχνες) θα δώσουν στις καταναλωτικές πόλεις μian όψη νέας αισθητικής έκφρασης.

...

*Κι οι ζωγράφοι ζωγραφίζουν τα λαχεία
και οι λαχειοπώλες τα πουλούν...*

Χ. Ταμπάκης, Μεροκάματο

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Δικός μας είναι ο σημερινός «χαμένος» του πολιτικού παιχνιδιού, ο «καταραμένος» από τους σικ-διανοούμενους και τους νέο-αλαζόνες, ο «αρνητής» της τεχνο(παρα)λογίας (Inter/niet), ο μη προσκυνημένος που ξέρει να ονειρεύεται (με το χέρι λαβωμένο και όχι γεμάτο τίτλους χρηματιστηρίου ή οπλισμένο με το σπαθί της νέας εξουσίας).

Δικός μας είναι ο (συν)άνθρωπος της γειτονικής πόρτας και όχι ο (εξ)ασφαλισμένος –πίσω από την ιδιωτική οικονομία, την ιδιωτική αστυνομία και την ιδιώτευση– άυλος (και άψυχος) μέτοχος.

Δικός μας είναι εκείνος που διαφωνεί μαζί μας για το «ποιος ευθύνεται που δεν κάναμε ακόμη όμορφο αυτό τον κόσμο» (χωρίς όμως να τον ασχημίζει) και χρέος όσων γράφουν, μιλούν και επηρεάζουν, είναι να κατοχυρώνουν το δικαίωμα όλων των «εκτός συναλλαγής» να μετρούν το σήμερα και το αύριο με τη ζυγαριά της συνείδησης και το δικαίωμα όλων των «αντιφρονούντων» ν' αγωνίζονται για ν' αλλάξει από σήμερα το αύριο.

Και τόνειρό μου

ανυπόστατο

ή απλώς ανυπότακτο;

Π. Παγκράτης, Σολωμικό επιχείρημα

ΑΜΗΧΑΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ούτε οι επιχειρήσεις – σκούπα, *ούτε* οι κουρασμένοι (ή ανεκπαιδευτοι) σερίφηδες, *ούτε* τα σύγχρονα υπερσυστήματα εντοπισμού των (πάσης φύσεως) «εχθρών» θα μειώσουν *το αίσθημα ανασφάλειας* του πρώην καλομαθημένου και νυν αποσταθεροποιημένου νεοέλληνα. Όταν *όλοι* φοβούνται *όλους* και κανένας δεν εμπιστεύεται τον πλαινό του ή –έστω– το σύστημα (κοινωνικό και πολιτικό), τότε το πρόβλημα δεν έγκειται στα μέτρα αστυνόμευσης αλλά κυρίως *στο μοντέλο δια-κυβέρνησης*. Γνωστοί –και «αναλώσιμοι»– οι χειριστές αυτών των μεθόδων. Το ερώτημα όμως τίθεται διαχρονικά και στους *πολίτες*, τους εσαεί διαμαρτυρόμενους και σπανίως συμπράττοντες.

Προκειμένου ν' αντιμετωπισθεί η μικροεγκληματικότητα στη χώρα μας τί να προτιμάμε άραγε:

1. Να προσληφθεί *ένας ακόμα αστυνομικός* (για να συλληφθεί ο κλέφτης)
2. Να προσληφθεί *ένας ακόμα κοινωνικός λειτουργός* (για να ράψει τον κοινωνικό ιστό πριν η κλοπή καταστεί διέξοδος επιβίωσης)
3. Να προσληφθεί *ένας ακόμα δάσκαλος* (για να διδάξει στα παιδιά ότι κλέβοντας «την ζωή» του άλλου στην πραγματικότητα καταστρέφεις τη δική σου).

Αν απαντήσουμε –ρητά και σταθερά– σ' αυτό το ερώτημα τότε ίσως νάχουμε δρομολογήσει την αρχή της λύσης.

*Με τον ορίζοντα να πιάνει φωτιά
η Ιστορία δεν μετριέται
με δείκτες*

Π. Καραβασίλης, Ως είθισται –21

«ΑΞΙΟΘΕΑΤΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο πολιτισμός των κοινόχρηστων χώρων ξεκινά από εκεί που κλείνει η πόρτα του σπιτιού μας και περιλαμβάνει τους διαδρόμους των πολυκατοικιών (δεν βγάζουμε τα σκουπίδια στο διάδρομο, τον καθαρίζουμε όταν χρειασθεί), τους κήπους (ρίχνουμε και λίγο νεράκι στα δένδρα ή στα λουλούδια, ιδιαίτερα τους ζεστούς μήνες και δεν περιμένουμε τον κηπουρό), τα δενδράκια του πεζοδρομίου (τους ρίχνουμε νεράκι και τα φροντίζουμε χωρίς να περιμένουμε το δήμο κάθε φορά), τα πεζοδρόμια (καθαρίζουμε ό,τι άφησαν ζώα και άνθρωποι), τα άλση, τα πάρκα κ.λπ.

Τον είπανε πολίτη όλου του κόσμου

Όμως κανείς δεν ξέρει

ποια πόλη τον τύφλωσε

Δ. Πιστικός, Οι γέροντες και η Ελένη

ΑΘΑΝΑΤΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η λειτουργία των μουσείων, της Εθνικής Πινακοθήκης και άλλων ιστορικών χώρων κατά τις νυχτερινές ώρες επιτρέπει να αναπτυχθεί ένας *πολιτισμός της νύχτας* που –σε συνδυασμό με προγράμματα «Ήχος και Φως»– θα κρατάει ζωντανή την Τέχνη και την Ιστορία (και το ενδιαφέρον των επισκεπτών) δίχως περιορισμούς ωραρίων. Ξεναγοί/ εθελοντές θα ακολουθούν τις δικές τους διαδρομές, θα δείχνουν την ιστορική πορεία της «δικής τους» πόλης.

*Στις ηλιόλουστες μέρες του χειμώνα
φωτίζονται τάφοι, μνημεία και χιλιάδες
τόμοι φθαρμένων χειρογράφων
στο υγρό
«αρχείο της Ιστορίας»
Σπ. Κατσιμής, Στις ηλιόλουστες μέρες*

ΟΝΟΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Η ιστορία διδάσκεται *και* στους δρόμους. Ειδικές πινακίδες ή πλάκες σε πλατείες, γωνίες, σπίτια, όπου συνέβησαν σημαντικά γεγονότα ή έζησαν σημαντικοί άνθρωποι (πολιτικοί, καλλιτέχνες, επιστήμονες), θα σχηματίζουν ένα *χάρτη με ιστορικές διαδρομές* για διαβάτες και επισκέπτες.

Χωρίς πυξίδα

οι έννοιες ναυαγούν

στα στενά των Θερμοπυλών

Π. Κατράκης, *Χωρίς πυξίδα*

«ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ» ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

Ο θάνατος (του Άλλου) που βιώνουμε ως «παιχνίδι και ως θέαμα», οι σχέσεις μυστικισμού και ρατσισμού, η επιρροή μυθικών εικόνων διαμορφώνουν τα «φαντάσματά μας» για τους εγκληματίες. Οι επιταγές για «τάξη και ασφάλεια» τροφοδοτούν τα εκδικητικοτιμωρητικά ανακλαστικά μας. Κοινό χαρακτηριστικό όλων των προτεινόμενων μέτρων είναι η καταστολή (λόγω ίσως αδυναμίας του δια πυράς εξαγνισμού).

Η διαδρομή ΕΓΚΛΗΜΑ – ΦΥΛΑΚΗ – ΕΓΚΛΗΜΑ δεν έχει «επιστροφή» και σ' αυτόν τον φαύλο κύκλο δεν ευθύνεται μόνον η κατάσταση των φυλακών. Εξίσου υπεύθυνα είναι και τα κυρίαρχα ιδεολογήματα και στερεότυπά μας.

Κλείνοντας την πόρτα ενός κελιού δεν λύνουμε το πρόβλημα της εγκληματικότητας, κατά τον ίδιο τρόπο που δεν απαλασσόμαστε από τις ενοχές μας όταν λέμε ότι «ο φυλακισμένος ανήκει στο Κράτος (και μόνο)» ή ότι για την αυτοκτονία ενός απελπισμένου ο «μόνος ένοχος ήταν το σκοινί». Πίσω από το κάγκελο δεν «τεμαχίζεται» μόνο το πρόσωπο ενός (συν)ανθρώπου μας αλλά και η δική μας (τάχατες ακέραια) ηθική.

Η δεύτερη ευκαιρία είναι θέμα πολιτισμού.

Επειδή δεν σχημάτισαν

μια στιγμή ελευθερίας

στήνονται οι λαιμητόμοι

Π. Καραβασίλης, Ως Είθισται –12